

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט ליאור גלברד

התובע:

אלעזר שטרן
ע"י ב"כ עוה"ד יוסי עבאדי ומנדי ברנדלר

נגד

הנתבעים:

1. רשת מדיה בע"מ
 2. חדשות 10 בע"מ
 3. גיא לרר
 4. אדם שפיר
- ע"י ב"כ עוה"ד פז מוזר ומאיה כץ

פסק-דין

1. תביעת דיבה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1956 (להלן – "חוק איסור לשון הרע" או "החוק") בגין פרסומים של הנתבעים מאוקטובר 2021 אשר עולה מהם שהתובע טיח תלונות על הטרדות מיניות כאשר היה מפקד בית הספר לקצינים (בה"ד 1); כ-26 שנים קודם לפרסומים. בעת שנעשו הפרסומים היה התובע חבר כנסת, שר בממשלה ומועמד לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית. שני הפרסומים העיקריים שהתביעה מתייחסת אליהם הם פרסום בתוכנית הטלוויזיה "הצינור" בדבר פגישת בירור שבה לכאורה התובע, כמפקד בה"ד 1, איים על חיילת שהתלוננה על הטרדה מינית של נגד ששירת בבסיס, בין היתר, "שהדברים לא ייצאו מהחדר"; ופרסום בפתח מהדורת החדשות המרכזית בערוץ 13 שעולה ממנו שהתובע טיח תלונה של קצינה בדבר הטרדה מינית שחוותה מקצין בכיר ששירת בבסיס. התובע עותר בתביעתו להסרת הפרסומים ולפיצוי בסך של כמיליון ש"ח. לטענת הנתבעים עומדות להם הגנות אמת הפרסום ועיתונאות אחראית. ומכאן לפירוט הדברים.

א. רקע עובדתי, עיקרי הטענות ומהלך הדיון

1.א. הראיון ברדיו והביקורת הציבורית

2. התובע, מר אלעזר שטרן (להלן – "שטרן"), הוא פוליטיקאי. שנים לא מעטות הוא מכהן כחבר בכנסת ומשך תקופה כיהן כשר. בעברו הרחוק יותר כיהן בתפקידים בכירים בצבא הגנה לישראל. תפקידו האחרון היה ראש אגף כוח אדם (אכ"א). שנים קודם לכן היה מפקד בית הספר לקצינים.

3. תחילתה של השתלשלות האירועים שהובילה לפרסומים מושא התביעה בראיון מיום 10.10.2021 שנתן שטרן ברדיו 103FM בתוכנית בוקר בהגשת ענת דוידוב וגולן יוכפז (ת/31); הוגש גם כקובץ שמע בנ/9). מחציתו הראשונה של הראיון עסקה בעניינים פוליטיים שונים שאינם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

מענייננו בתיק זה. בהמשך הראיון ביקש המגיש לשוחח עם שטרן על "ציוצים" (ברשת החברתית "טוויטר" שבהמשך הוחלף שמה ל-"X") שבהם הביע תמיכה בראש השב"כ המיועד והוועדה למינוי בכירים שדנה במועמדותו. שטרן ביקש להתייחס, בהקשר זה, לכך שבעניינו של ראש השב"כ המיועד הוועדה "הורידה מעל השולחן באופן מהיר יחסית את [ה]תרבות הזאת של תלונות אנונימיות..." כאשר לדבריו "צריך לשים לה סוף". הדיון התפתח. שטרן נשאל אם הוועדה טיפלה נכון בתלונה שהגיע לפתחה והשיב בחיוב תוך שהוסיף שהוא היה מטפל בזה עוד יותר מהר והביע עמדה שאין מקום להתייחס כלל למכתבים אנונימיים. לדבריו בראיון, מי שיש לו מה לומר – שיתייצב בשמו על מנת שהדברים יאמרו בשם אומרים. שטרן נימק עמדה זו בראיון תוך התייחסות לאינטרסים האפשריים של כותבי מכתבים אנונימיים כאשר מדובר בהתמודדות על תפקידים בכירים.

4. בהמשך הראיון שטרן התבקש להתייחס לאופן שבו נהג לגבי מכתבים אנונימיים מהסוג הזה בתפקידו כראש אכ"א והשיב "המגרסה עבדה מהר מאוד" (מופיע בקובץ השמע כאשר בתמלול לא מופיעות המילים "המגרסה עבדה"). המראיינים נזעקו למשמע התשובה וביקשו את התייחסותו של שטרן למקרה שבו מגיעה תלונה אנונימית על הטרדה או תקיפה מינית נגד קצין בכיר. שטרן חזר על כך שהיה גורס את מסמך התלונה האנונימית תוך שהסביר שיצר במהלך שירותו בצה"ל אווירה שמעודדת להתלונן ומגבה את המתלוננים; כי הוא עודד נשים – חיילות ומפקדות – להתלונן וכי היכן שצריך היה לטפל הוא טיפל "ביד מאוד ברורה". עוד הסביר שטרן בראיון שתרבות שהייתה בעבר בצה"ל של קיום יחסי מין בין מי שקיימים ביניהם יחסי מרות היא אסורה ועולה כדי "הרס ארגוני". במענה לאמירה של המראיינת "אתה מבין כמה זה קשה להתלונן?" ולעמדת המראיין שלפעמים למתלוננת חשוב לעטות מעטה של אנונימיות או שאין לה ברירה השיב שטרן ש"בארגונים הגדולים היום ברוך השם יש ברירות איפה להתלונן ואיך יבדקו את הדברים כמו שצריך. אני אומר את זה עוד פעם, הלוואי והייתי יכול לאפשר שכל אחד יכתוב מכתב אנונימי אבל אני חושב שהנוק, הנוק גם אם מידי פעם יהיו יתרונות למכתבים אנונימיים הנוק התרבותי הוא הרבה יותר גדול מאשר הרווחים פה ושמה...". (עמ' 166 לכרך מוצגי התובע). בהמשך התפתחה השיחה ושטרן הסביר את עמדתו לגבי החשיבות של בדיקות פוליגרף לבכירים בצה"ל; בדיקה שכללה, לדבריו, גם שאלה הקשורה לניצול יחסי מרות.

5. התבטאויותיו של שטרן בראיון ברדיו גררו ביקורת ציבורית ולפי פרסומים בעיתונות (שהוגשו לתיק) עוררו את זעמם של ארגוני נשים (נ/1). בחלק מהפרסומים שהוגשו צוין ששטרן נחשב למועמד מוביל להתמנות ליו"ר הסוכנות היהודית ובאחד מהם צוין כי עקב דבריו בראיון לרדיו הופצה ברשת האינטרנט עצומה למניעת המינוי.

2.א. השתלשלות העניינים שקדמה לפרסום "פגישת האינשים" בתוכנית הטלוויזיה "הצינור"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

6. ביום הראיון ברדיו, בשעות הערב (בשעה 19:20), פנתה מיוזמתה מי ששירתה בעברה (הרחוק) כחיילת בבה"ד 1 בתקופה שבה שטרן היה מפקד הבסיס (להלן – "החיילת") לתחקירנית של תכנית הטלוויזיה היומית "הצינור" בהנחייתו של נתבע 3, מר גיא לרר (להלן – "לרר"). הפניה הייתה במסרון שבו כתבה "ערב טוב רוני, אם גיא לרר רוצה אייטס על אלעזר שטרן אתם מוזמנים ליצור איתי קשר. יש לי סיפור שחוויתי על בשרי ממנו" (נ/2). בהמשך לכך, נתבע 4, מר אדם שפיר (להלן – "שפיר"), כתב ועורך בתוכנית "הצינור", שוחח, לדבריו, עם החיילת שסיפרה לו את סיפורה ובהמשך שלחה לו סרטון שבו היא מספרת על אודות המקרה. אציין כבר עתה כי לא הוצג תיעוד לשיחות של שפיר או גורם אחר במערכת התוכנית עם החיילת (בהקלטה או בתרשומת מזמן אמת).

7. באותו ערב ערך שפיר שלוש שיחות טלפון עם שטרן שאותן הקליט (נ/3-6; נספח 8 לראיות התובע). מפאת חשיבותן לניתוח טענות הדרושות הכרעה בתיק אתאר את השיחות בהרחבה (לאחר שהאזנתי גם לקבצי השמע שהוגשו):

בשיחה הראשונה (בשעה 21:20 או סמוך לכך לפי תצהיר שטרן שלא נסתר) שפיר פונה לשטרן ומספר לו שהגיעה אליהם פניה "שאנחנו הולכים לפרסם אותה היום ורציתי לקבל התייחסות שלך מישהי שהייתה פקודה שלך בבה"ד 1 ב-95' והיא מספרת שנגד לקח אותה למצפה רמון בחושך ניסה להתעסק איתה ואז היא הלכה וסיפרה לך על זה והיא זכתה שם לשיחה שהיא מגדירה אותה כשיחה מאוד לא נעימה שאמרת לה שהדבר הזה לא יוצא מהחדר". שטרן השיב מייד "אין דברים כאלה בעולם". שפיר ממשיך ומספר "אחרי זה היא אמרה שהיא דפקה נפקדות כי היא מאוד מאוד פחדה גם פחדה ממך וברחה והיא נשפטה על זה ונכנסה לכלא אחרי שהתלוננה בפניך לניסיון של אחד הנגדים להתעסק איתה". שטרן השיב "... אני מצטער על זה אבל אני לא חושב שהיה דבר כזה מעולם ואני בטוח שיכולים להיות כאלה עכשיו שימציאו אבל אפשר אהה אני גם מציע לכם לחקור את זה לפני שאתם מפרסמים את זה". שפיר ציין במענה שמדובר בתקופה ששטרן היה מפקד בה"ד 1 ומסר לשטרן את שמה של החיילת. שטרן מסר "אני לא מאמין שמי שנכנסה אפשר לשאול היו לי בחדר אהה קצינים וקצינות והיא לא נכנסה לבד אלי". שפיר משיב "היא מספרת שזה היה בחדר נפרד... היא אומרת שהיה הלכה אליך הגיעה אליך סיפרה לך את הדבר הזה". במענה שטרן ביקש לקבל את שמו של הנגד וציין "יכול להיות שעכשיו פתאום יצוצו סיפורים אהה אין אפילו אירוע אחד שאני מכיר..." ויש כאלה שיש להם עניין. בהמשך שטרן הוסיף וחזר על כך שהוא לא מכיר אירוע כזה וביקש שלפני הפרסום הדברים יבדקו תוך שציין כי "בשביל להיכנס אלי ללשכה אז בטוח יש עוד מי שזוכר את זה". שפיר מסר שישאל את החיילת אם עוד מישהו נכח בחדר, מה שם הנגד ומה היה תפקידה של החיילת ואם היא הייתה חיילת בלשכתו של שטרן.

בשיחה השנייה (בשעה 21:28) שפיר חזר לשטרן על מנת למסור לו את שמות הנגד והקצין שנכחו בחדר (בשם המשפחה של הקצין שנמסר לשטרן היה סיכול אותיות). שטרן, מצידו, ציין שהוא עסוק מאוד ושפיר מסר את השמות. במענה לכך שטרן השיב שהוא לא זוכר את השמות הללו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

וביקש משפיר לשוחח איתם "לפני ששופכים דם של הרבה אנשים ביחד על לפני למעלה מעשרים וחמש שנים". שפיר ציין כי הקצין היה קצין החימוש וכי החיילת המתלוננת הייתה הפקידה שלו. שטרן השיב "אני לא זוכר אבל אתה יכול לשאול אותה אני לא מאמין שהיה לי אירוע ואני אמרתי שאני לא מטפל בו", כמו גם שהיו קצינות ח"ן בבה"ד 1 שהן היו הכתובת לתלונות כאלה. שטרן ביקש משפיר לדבר עם הנגד והקצין והוסיף "אני מתקשה להאמין אבל אתה יודע אני לא יודע יכול להיות שהיא נפגעה באמת אין לי מה להגיד לך אולי עשינו תחקיר ולא יצא מזה כלום ואני לא הבנתי את זה אבל זה לא אומר שטיאטתי אותה...". שפיר עונה שלדברי החיילת שטרן ביקש "שהדבר הזה לא יצא מהחדר ואפילו היה איום מסוים" ושטרן משיב "אני לא מאמין" וביקש משפיר לא להיתלות רק בדבריה ולדבר עם שני האנשים הנוספים שהיו בחדר. שפיר השיב שאחד מהם הוא המטריד והוא מניח שיהיו לו דברים אחרים להגיד אך ישאל ושטרן הפציר בו לבדוק עם הקצין. שפיר השיב שישאל: "אין בעיה", "בסדר".

בשיחה השלישית (בשעה 21:32) שטרן פונה לשפיר ומציין שאם הוא קרא להם לחדר כפי שציין שפיר אז כן טיפלו בעניין ויכול להיות שהטיפול לא היה טוב. שפיר משיב שהחיילת מספרת ששטרן ביקש "שהדבר הזה לא יצא מהחדר לעולם" ושטרן עונה "לא עזוב אני עזוב אותך אני לא מאמין בזה אבל עובדה שהיה טיפול ואני חושב שהדגש הוא על הטיפול...". שטרן מוסיף "בסדר וממי ביקשתי שזה לא יצא? באמת?" ושפיר משיב "ממנה כך היא טוענת". לכך משיב שטרן "הנה אתה רואה אבל עובדה שקראתי לאנשים לפי מה שהיא מספרת אני לא זוכר את זה". שפיר מגיב "היא אומרת שהיא נגשה אליך ביוזמתך בשביל להתלונן עליו" ושטרן משיב "אבל הנה עובדה שהיא התלוננה אבל עובדה שטיפלתי בזה עובדה שקראתי להם" (לפי מה שהיא מספרת תוך שהוא מבהיר שהוא לא זוכר את המקרה). בהמשך אומר שטרן "אני מציע כמו שאמרתי תשאל עוד אחד אפילו אם אמרתי שהדבר הזה לא יוצא מהחדר... וממשיך וחוזר פעם אחר פעם על כך שאולי הטיפול לא היה טוב אבל "אני לא מאמין שאמרתי לחיילת לא מאמין אין סיכוי כזה שבעולם שדברים לא יצאו מהחדר" תוך שביקש משפיר "אני דרך אגב שמח שהרמת טלפון רק אני אומר שתטפל בזה בצורה מקצועית...".

8. באותו לילה, בשעה 22:56, לאחר שהתקבלה תגובה בכתב מלשכתו של שטרן, שודר סרטון של החיילת בתוכנית "הצינור" בצללית ובקול מוסווה תוך שסיפורה הוצג בתוכנית כטענה ל"השתקה של הטרדה מינית" שמסרה החיילת לתחקירנית התוכנית רוני אבירם (דקה 1:22 לסרטון שצורף לתביעה). בסרטון ששודר החיילת מספרת בקטע שצוטט בתביעה (להלן – **הפרסום הראשון** או **"פגישת האיומים"**):

הייתי חיילת בין 95 ל 97 בבה"ד 1, אחד הנגדים ניסה להתעסק איתי מינית ולהטריד אותי מינית. נכנסנו לחדר, היינו נוכחים בתוך החדר, אני, חבר הכנסת אלעזר שטרן, המפקד האישי שלי ואותו נגד שניסה לפגוע בי מינית, ובמילים האלה: אם את תדברי על מה שהיה פה בחדר, אם תזכירי את מה שהיה פה בחדר או את מה שהנגד הזה ניסה לעשות,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הימים שלך בצבא יהיו שחורים ומרים. יהיה לך הכי רע בעולם, בצבא את כבר לא תישארי.

9. לאחר הצגת הסרטון הושמעו בתוכנית קטעים מהשיחות של שטרן עם שפיר וכן הוצגה תגובה ששטרן העביר בכתב: "כל תלונה בנושא הטרדה מינית נבדקה על ידי השר שטרן תמיד, בכל תפקידיו. יתרה מזאת, בצה"ל יש מנגנון תלונה במסגרת מערך קצינות הח"ן (היום יוהל"ס), שמבוררים במקביל ובנוסף. השר פעל תמיד וגם היום למיגור תופעה של הטרדות מיניות וטיפול בפונות ובפונים. המקרה שמתואר לא זכור לשטרן".

א.3. השתלשלות העניינים שקדמה לפרסום "השתקת תלונת הקצינה"

10. למחרת, בבוקר יום 11.10.2021, פנתה במסרון לכתבת החדשות גבי מאיה איידן (להלן – "איידן") מכרה שכתבה לה כך: "חברה שלי הייתה קצינת חן בבה"ד 1 והיא הגישה תלונה בגין הטרדה מינית כנגד הסגן מפקד בסיס שלו בבה"ד 1 ושטרן קבר את התלונה. היא ספגה התנכלויות משאר הקצינים, עד שנאלצה להשתחרר שחרור מוקדם!" (נ/13).

11. איידן, לדבריה, שוחחה עם אותה חברה שהייתה קצינת ח"ן בבה"ד 1 (להלן – "הקצינה") כאשר שטרן היה מפקד הבסיס ובהמשך ערכה איתה ראיון פרונטלי באופן אישי.

12. אותו ראיון של איידן עם הקצינה פתח באותו ערב את מהדורת החדשות המרכזית בערוץ

13. בצללית ובקול מוסווה נאמר בכתבה, בין היתר (להלן – "הפרסום השני" או "השתקת תלונת הקצינה"):

הקצינה: ישבתי אתמול בלילה מול הטלוויזיה ופתאום ראיתי את אלעזר שטרן אומר שלא היו מקרים שהוא השתיק הטרדות מיניות והייתי בשוק... [כאן קריינה הכתבת – ל' ג'] הוא פשוט שקרן כי גם אז הוא השתיק את זה... [כאן תוארה ההטרדה של הקצינה על ידי הקצין בבסיס – ל' ג'].. ישר הלכתי להתלונן בפני שטרן ולספר לו על המקרה גם שלי וגם שהוא [אותו קצין מטריד – ל' ג'] מטריד את הפקידות שלו [של אותו קצין – ל' ג']. [כאן קריינה הכתבת שהקצינה לא חיכתה ובהזדמנות הראשונה פנה לשטרן ישירות ובמענה – ל' ג'] הוא חייד, היה לו תמיד מן חיוך כזה, אה שטויות זה שום דבר ושום דבר, בסדר בסדר אני אבדוק.

הכתבת שאלה: הבנת שהוא לא הולך לבדוק את זה באותו רגע או שקיווית כן? והקצינה השיבה: קיוויתי שכן אבל ידעתי שלא. אז כל כמה זמן ניסיתי לברר מה קורה עם זה והוא די התחמק והתחילו באופן כללי להתנכל לי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

13. בהמשך הכתבה מתייחסת איידן לכך שנשים ששירתו עם שטרן יצאו להגנתו תוך שהובאה עדותה של גבי דפנה הררי שציינה "שטרן הוא אחד המפקדים האנשים היותר ערכיים ומוסריים שפגשתי במעלה השירות שלי. אני לא מכירה מהשירות שלי פעמים בהם הוא טאטא אינפורמציה כזאת או אחרת, תמיד דאג להגיע לחקר האמת באופן המירבי והמיטבי".

14. בהמשך הכתבה פורסמה גם תגובתו של שטרן שלפיה "מהפרטים הבודדים שנמסרו לנו נראה שמדובר באירוע המוכר לשר שטרן והוא טופל בחומרה על ידו. מקום שירותו של הקצין שונה ומשך שירותו קוצר. השר שטרן, אז מפקד בה"ד 1, טיפול בנושא בצורה ישירה וחמורה, הן ברמה הפיקודית והן בהשפעה על המשך שירותו וקידומו של הקצין בצה"ל".

15. פרסומי פגישת האיורים והשתקת תלונת הקצינה הם הפרסומים העיקריים מושא תביעתו של שטרן. יתר הפרסומים הם פרסומים "נלווים" המתייחסים לפרסומים אלה, כפי שיפורט להלן.

4. הפרסומים הנוספים והנטען בתביעה בעניינם

16. רשת מדיה וחדשות 10, שהן נתבעות 1-2, פרסמו ברשתות החברתיות ובאתר האינטרנט שלהן ביום שידור הכתבה בערוץ 13 תקציר של דברי הקצינה, ולפי הנטען בתביעה הוסיפו מילים שלכאורה שטרן אמר לקצינה למרות שהקצינה לא אמרה ששטרן אמר את הדברים (הוגדר כך בתביעה ויכונה גם להלן – "הפרסום השלישי"). זאת, בהתייחס לכך שבאתר האינטרנט נכתב על שטרן כי הוא "בתגובה ביטל את תלונתה ואמר, לדבריה, 'שטויות, זה שום דבר'"; בהתייחס לכך שבחשבון ה"פייסבוק" נכתב כך: "הסערה לא שוככת: קצינה נוספת טוענת כי אלעזר שטרן התעלם מתלונה שלה על הטרדה מינית בזמן שהיה מפקד בה"ד 1 ואמר לה 'שטויות, זה שום דבר'"; ובהתייחס לכך שברשת החברתית "טוויטר" נכתב כי "עוד עדות להתעלמות על תלונה מצד שטרן: 'שטויות, זה שום דבר'". בפרסומים אלו, כך נטען בתביעה, הובא הביטוי "שטויות, זה שום דבר" כציטוט דבריו של שטרן לקצינה, בעוד שמהראיון עם הקצינה עצמו עולה ששטרן לא אמר את הדברים אלא שמדובר בפרשנות של הקצינה לחיוכו של שטרן בשיחה עימו (בשונה מדברים שאמר).

17. ביום 11.10.2021, טרם השידור של הראיון עם הקצינה במהדורת החדשות, לרר פרסם ברשת הטוויטר "ציוץ" שלפיו הראיון עם הקצינה תומך בטענותיה של החיילת (הוגדר כך בתביעה ויכונה גם להלן – "הפרסום הרביעי"), וכך כתב:

הודעה לכל מלחכי הפנכה של אלעזר שטרן, צבא המתדרכים, יושב הראש המגבה, חברות הכנסת השותקות ובעיקר אלו שטענו שהעדות שהבאנו אתמול היא עדות יחידה ומומצאת בשירות קמפיין כזה או אחר. צפו בפתיחת המהדורה המרכזית בערוץ 13.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

18. עוד נטען בתביעה שבאותו יום הוקדשה תכנית הצינור (המשודרת לאחר החדשות בשעות הלילה) לחיבור שבין שתי הטענות נגד שטרן כדי לייחס לו, כך נטען, התנהגות סדרתית של התעלמות מהטרדות מיניות שאינן אנונימיות (הוגדר כך בתביעה ויכונה גם להלן – **"הפרסום החמישי"**). במהלך התוכנית שודר קטע נוסף מהסרטון של החיילת שלא שודר קודם לכן בו תיארה את ההטרדה שחוותה וסיפרה כי עקב ההטרדה שחוותה היא ברחת מהבסיס לביתה ושהתה מספר ימים בנפקדות עד שמפקדיה החזירו אותה לבסיס.

נטען גם שעוד באותה התוכנית, ובהסתמך על היכרות אישית נטענת של החיילת עם לרר, ביקר לרר בתוכנית את ההודעה שהוציאה מפלגת "יש עתיד" ששטרן חבר בה אשר גיבתה את עמדתו. כך התבטא לרר בשידור בציטוט שהובא בתביעה:

עכשיו ברשותכם עוד מילה אישית ממני [גיא לרר – ל.ג.]. ... אחרי כל זה מגיעה הפסקה הנחרצת בדף הזה של יש עתיד שמה שהחיילת אצלנו אמרה, לא יכול להיות נכון. אז סליחה, אני רוצה להגיד לכם, אני מכיר את המתלוננת באופן אישי ואני מאמין לה. אני יודע באיזה מצב נפשי היא נמצאת ואני שואל את עצמי באיזה זכות אתם יכולים לסתום את הגולל על עדות של מישהי שנפגעה מינית. אתם, בתגובה רשמית של מפלגת יש עתיד, מה היא אמורה להרגיש? היא הוטרדה מינית, היא שהגיעה למפקד הבסיס שהיה כמו אלוהים בשבילה ושמעה ממנו רק טיוחים ואיומים.

בתביעה נטען כי על בסיס היכרות אישית לרר קבע שטענות החיילת נכונות וגרס בבוז בשידור חי את תגובת יש עתיד. בכך העדיף לרר, לפי הנטען, רושם אישי על פני עדויות אחרות.

19. לפי התביעה בהמשך אותו היום לרר פרסם ציוץ בטוויטר וסיכם את הפרסום השני כך (הוגדר כך בתביעה ויכונה גם להלן – **"הפרסום השישי"**):

אחרי שמיה איידן המעולה הביאה במהדורה המרכזית עכשיו עדות שניה נגד אלעזר שטרן, על איך טייח עוד מקרה של הטרדה מינית, ממש באותן שנים שבהן קרה המקרה שלנו – אני חושב שאני מתחיל להבין איך שטרן התקדם בצבא.

20. התביעה מתייחסת גם לכתבה שפורסמה באתר האינטרנט "רשת 13" שלפיה שטרן יזם בין הנגד ובין החיילת פגישת בירור על אף שהחיילת לא טענה לכך (הוגדר כך בתביעה ויכונה גם להלן – **"הפרסום השביעי"**). וכך נכתב בכתבה בחלק שצוטט בתביעה:

בתוכנית "הצינור" נחשפה אמש (ראשון) עדותה של חיילת לשעבר שטוענת שכאשר שירתה תחת התובע כמפקד בה"ד 1 היא התלוננה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

בפניו על נגד ביחידה שהטריד אותה מינית, והוא בחר לברר את העניין
בלשכתו כשאותו נגד נוכח שם, ואיים עליה שלא תתלונן...

כתבה זו, על פי התביעה, מופיעה באתר האינטרנט גם במועד הגשתה. עוד נטען בתביעה שהנתבעים חזרו על הפרסומים בשידורי רדיו וברשתות חברתיות משך חודשים. לטענת התובע הפרסומים הדהדו בכלי תקשורת שונים שהתייחסו אליהם ככאלה שפורסמו לאחר בדיקה יסודית, וזאת אף שבפועל לא כך הם פני הדברים.

5.א. עיקרי טענות שטרן בתביעה

21. לפי הנטען בכתב התביעה מדובר בפרסומים שקריים העולים כדי לשון הרע. יש בהם להשפיל ולבוז את התובע בעיני הציבור והם מסבים נזק רב לו, למשפחתו ולמוניטין שצבר במהלך 45 שנות שירותו הציבורי. נטען גם שהפרסומים פגעו בסיכוייו של שטרן להתמנות ליושב ראש הסוכנות היהודית שכן הבחירות לתפקיד זה היו אמורות להתקיים שבוע לאחר הפרסומים.

22. בהתייחס לתלונת החיילת נטען שפגישת הבירור הנטענת כלל לא התקיימה. מפקדה הישיר של החיילת (קצין החימוש בבה"ד 1) והנגד עליו התלוננה החיילת שלפי גרסתה נכחו בפגישה מסרו שהפגישה הנטענת לא התקיימה מעולם. עוד נטען כי התובע לא היה אמון על בירור תלונות על הטרדה מינית. בהתאם לנוהל שהיה תקף באותה העת תלונות אלו היו בטיפול מערך הח"ן והמשטרה הצבאית.

הנתבעים פנו לקבלת תגובת התובע זמן קצר לפני השידור לגבי אירוע שאירע כביכול לפני 26 שנים. התובע הכחיש את התיאור שנמסר לו כאילו ביקש מהחיילת שתוכן השיחה לא ייצא מהחדר. למרות שלא הוצגו ראיות התומכות באמיתות טענת החיילת לגבי אירוע שאירע לדבריה לפני 26 שנים הנתבעים לא נמנעו משידור הדברים. תגובתו של התובע הובאה בשידור כדי לצאת ידי חובה.

23. התובע הוסיף וטען שהנתבעים סירבו למסור לו פרטים על מנת לבדוק את הטענות כלפיו לגבי אותם אירועים שהתרחשו לפי הנטען בשנת 1995. ביום שלאחר הפרסום (11.10.2021) ביקשה ראש מטה לשכתו של שטרן מלרר את שמות הנוכחים בפגישה הנטענת עם החיילת אך למרות הבטחות חוזרות ונשנות שהפרטים יועברו לרר לא מסר אותם.

בהיעדר פרטים שטרן ערך בירורים עצמאיים בעזרת צוותו לגבי זהות המשתתפים בפגישה שאליה התייחסה החיילת ועלה בידו לאתר את קצין החימוש מבה"ד 1 דאז וכן את הנגד שנגדו התלוננה החיילת. נטען שקצין החימוש זכר שבשנת 1995 נתפסה חיילת בנפקדות שטענה כי הוטרדה. המקרה, כך נטען על ידו, טופל על ידי מערך הח"ן ולא על ידי שטרן. קצין החימוש גם שלל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

את גרסתה של החיילת לגבי "פגישת האיומים" והוסיף כי כמפקד בה"ד 1 שטרן לא טיפל בחיילי המנהלה שהיו באחריות סגן מפקד הבסיס. הנגד זכר אף הוא את התלונה נגדו וציין כי לא היה בשיחת בירור אצל שטרן בעניין התלונה. עוד ציין הנגד שביום 14.10.2021 או בסמוך לכך, לאחר הפרסום הראשון, לרר התקשר לטלפון הקווי במקום עבודתו ושאל אותו לגבי האירוע. הנגד השיב לו כי לא היה מעורב באירוע ולא התקיימה שיחת בירור אצל שטרן כפי שטענה החיילת בפרסום.

24. אשר לתלונת הקצינה נטען בתביעה שהראיון עמה נוהל בעמימות או רשלנות כדי לאפשר לנתבעים להתאימו לגרסתם. בדומה לתלונת החיילת, לא היה זה מתפקידו של התובע לטפל בתלונות הנוגעות להטרדות מיניות ואף הקצינה ציינה בהמשך דבריה בראיון כי פנתה לקצינת הח"ן הפיקודית. נטען גם שבשל תלונות נגד הקצין הנילון התובע נקט בצעדים נגדו והוא לא קודם. עוד נטען שהכתבת איידן פנתה טרם השידור לקצינה לשעבר בה"ד 1 שציינה שרוח הדברים בשידור של התובע הייתה הפוכה מטענות המתלוננת אך הנתבעים לא נתנו ביטוי בשידור לעדותה.

עוד נטען בתביעה שהנתבעים עיוותו את הנאמר בשידור התלונה של הקצינה שכן במהלכו הופיע הכיתוב "שטויות זה שום דבר" במירכאות אך שטרן לא אמר את הדברים גם לשיטת הקצינה עצמה. מדובר בפרשנות סובייקטיבית של הקצינה לחיובו של התובע. צוין גם שהראיון פתח את מהדורת החדשות ונטען כי יש בכך כדי להוסיף "דרמה" לפרסום. עוד נטען שלרר שהופיע במהדורת החדשות תוך שגינה את ההכחשות של שטרן, כינה אותן "תרבות הטיוח" ואף ערב באופן אישי לנכונות הטענות. דבריו של לרר, כך נטען, "יצרו רושם כוזב כאילו התובע נמנע סדרתית מטיפול בתלונות על הטרדות מיניות, גם כשאינן אנונימיות".

25. לטענת שטרן הנתבעים לא נהגו על פי כללי העיתונאות האחראית שהותוו בפסיקה ובהתאם לתקנון האתיקה המקצועית של מועצת העיתונות בישראל. הם לא אימתו את הטענות כלפי התובע טרם פרסומן; לא שידרו את עדותו של הנגד אף על פי שידעו שהוא שולל את גרסת החיילת בדבר פגישת הבירור; לא יצרו קשר עם קצין החימוש כדי לבדוק את נסיבות האירוע אף על פי שהחיילת טענה שנכח בפגישה; לא בדקו את טענת הקצינה שתלונתה לא טופלה והאם ננקטו צעדים נגד הקצין הנילון; לא ערכו בדיקות פוליגרף לשתי המתלוננות; והתעלמו מכך שבאותה העת על פי נהלי צה"ל הטרדות מיניות טופלו על ידי מערך הח"ן והמשטרה צבאית.

26. התובע טען עוד שפנה מספר פעמים לנתבעים ולנושאי משרה בכירים בהם כדי שאלו יסירו או יתקנו את הפרסומים וכן יתנצלו על הפרסומים הכוזבים אך דרישותיו לא נענו. התובע הסביר גם שכאשר התייחס בראיון ברדיו לגריסת תלונות ניתן אולי היה להבין שגרס תלונות אנונימיות על הטרדות מיניות אך הוא כלל לא גרס תלונות בנוגע להטרדות מיניות אלא התכוון לתלונות אנונימיות קודם למינוי בכירים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

27. התובע הוסיף וטען שהנתבעים ייחסו לו התנהלות פסולה על סמך תלונות שלא נבדקו אף על פי שהן אינן מגובות בראיות ונסתרות מראיות אחרות. הנתבעים אמנם פרסמו את תגובותיו של התובע אך אין בכך כדי לרפא את עוולת לשון הרע שכן המתלוננות הוצגו כמי שדוברות אמת ושהנתבעים ערבים לכך באופן אישי. מעבר לכך, ביתר הפרסומים לא הובאה כלל תגובתו של התובע.

28. המגמתיות כלפי התובע, כפי שעולה מתוכן הפרסומים, מעידה, לפי הנטען, על חוסר תום לב וכוונה של הנתבעים לפגוע בתובע ובשמו הטוב: הנתבעים התעלמו לפי הנטען מעדויות של צדדים שלישיים הסותרות את טענות החיילת, ובכללם מי שלפי גרסת החיילת השתתפו בפגישת האיומים; לא גנזו את הפרסומים למרות הכחשותיו של התובע; נתנו לתובע פרק זמן מועט של כשעה למתן תגובה לאירוע שהתרחש לפני 26 שנים; וסירבו ליתן לתובע פרטים כדי לבדוק את הטענות כלפיו. עוד נטען להיעדר הלימה בין שידור הראיון של הקצינה בפתח מהדורת החדשות ובין טענותיה שעה שלא מדובר בתלונה על הטרדה מינית שביצע התובע עצמו אלא בתלונה בדבר היעדר טיפול מקום שלפי נהלי צה"ל כלל לא היה זה מתפקידו של התובע לברר תלונות אלו. על כן הנתבעים אינם חוסים תחת הגנות תום הלב שבחוק איסור לשון הרע.

29. התבקש לפסוק לתובע כפל הפיצוי המקסימאלי ללא הוכחת נזק בגין כל אחד משבעת הפרסומים שהוגדרו בתביעה אשר לשיטת התובע כוונו לפגוע בו וכן לחייב את הנתבעים להסירם.

6.א. עיקרי טענות הנתבעים

30. לטענת הנתבעים הפרסומים חוסים תחת הגנת אמת הפרסום שבסעיף 14 לחוק. מדובר בפרסומי אמת. העדויות הובאו כפי שהן ללא הצהרות בדבר משקלן או קיומה של חקירה נגד התובע. המתלוננות פנו ביוזמתן לנתבעים לאחר ששמעו את דבריו של התובע בנוגע לאופן טיפולו בתלונות. עוד נטען שהנתבעים פעלו לפי כללי העיתונאות האחראית והצליבו את המידע מול שירותו הצבאי של התובע ופרטים נוספים שחזקו את אמיתות עדויות המתלוננות. הנתבעים גם נפגשו עם המתלוננות והתרשמו ממהימנות עדותיהן שחזקו, בין היתר, בשל היכרותו האישית של לרר עם אחת המתלוננות. הנתבעים אף הבהירו במהלך השידור את חלוף הזמן ממועד קרות האירועים שפורסמו.

31. הנתבעים הוסיפו וטענו לקשר בין הפרסומים ובין הראיון של התובע ברדיו 103FM שלפי הנטען במהלכו הצהיר התובע שהוא גרס תלונות אנונימיות על פגיעות מיניות שהגיעו לידיו והביקורת הציבורית על דברים אלה בכלי התקשורת. נטען שרוב הפרסומים בכלי התקשורת פורסמו קודם לפרסומים של הנתבעים ובהתייחס להתבטאויותיו של התובע ברדיו. לכן, לטענת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הנתבעים, אם נגרם לתובע נזק הרי שזקו הוא כתוצאה מהתבטאויותיו ברדיו והביקורת שהושמעה בגינם. נטען עוד שהפרסומים בכלי תקשורת אחרים אינם רלוונטיים לתביעה זו וכי פיצול הפרסומים על-ידי התובע בתביעתו בנוגע לאותה מתלוננת ואותה תלונה נוגד את ההלכה הפסוקה.

32. לטענת הנתבעים הפרסומים חוסים גם תחת הגנות תום הלב ובכלל זה הגנת "עיתונאות אחראית" הגלומה בסעיף 15(2) לחוק. על הנתבעים חלה חובה מוסרית וחברתית הן כעיתונאים, הן כאזרחים, לדווח על העדויות בעניינו של התובע ולהעלות את הנושא לשיח ציבורי. לנתבעים קמה גם הגנת סעיף 15(4) לחוק שכן הפרסומים מבטאים הבעת דעה על התנהגותו של התובע בהיותו בתפקיד ציבורי. עוד טענו הנתבעים כי דבריו של לרר במהלך השידור הם דעתו האישית וכך גם הוצג. לא נמסר שהתובע חשוד, נחקר או מואשם בעבירה כלשהי. סגנון העריכה או אופי הראיון, כפי שנטען בכתב התביעה, נוגעים לשיקול דעתו של העיתונאי ולמרחב הפעולה של כלי התקשורת, כפי שהוכרו בהלכה הפסוקה.

33. הנתבעים מוסיפים וטוענים שמסרו לתובע פרטים רבים על התלונה של החיילת: מועד האירוע, תפקידו של התובע במועד האירוע, תוכן התלונה ושמה של המתלוננת. לאחר בקשה של התובע לפרטים נוספים שפיר התקשר אליו שוב ומסר לו את שם הנגד שעליו התלוננה החיילת ואת שמות הנוכחים בפגישת הברור. עוד נטען כי התנהלה שיחה נוספת בין השניים ביוזמתו של התובע. התובע הפנה את שפיר ללשכתו בטענה כי הוא עסוק ובשלושת השיחות ציין כי אינו זוכר המקרה המדובר.

34. נטען עוד שחלה בנסיבות העניין חזקת תום הלב לפי סעיף 16 לחוק שכן הפרסום לא חרג מהסביר בנסיבות העניין; הנתבעים היו משוכנעים באמיתות הפרסום ולא התכוונו לפגוע בתובע. לחלופין נטען כי עומדות לנתבעים ההקלות שבסעיף 19 לחוק. כן נטען כי התנהלותו של התובע בראיון ברדיו היא שגרמה לפרסומים. לכן קמה לנתבעים הגנה לפי סעיף 5 לפקודת הניזקין [נוסח חדש] ולחלופין יש להטיל אחריות על התובע לפי סעיפים 65 ו-68 לפקודה.

7.א. מהלך ההתדיינות

35. בישיבת קדם המשפט הראשונה שהתקיימה ביום 29.9.2022 הסכימו הנתבעים שיש בפרסומים לשון הרע. התובע, מצידו, הסכים שיש עניין ציבורי בפרסומים כמשמעו באספקלריה של הגנת אמת הפרסום והגנת עיתונאות אחראית (עמ' 1 לפרוטוקול). בהמשך, בהתאם להחלטות שניתנו, תוקנו כתבי הטענות בעניינים עובדתיים מסוימים.

36. בהחלטה מיום 8.1.2023 נקבע סדר הבאת הראיות לנוכח מחלוקות שהתגלעו בין הצדדים בעניין זה. אציין בשולי הדברים, כפי שניתן גם להתרשם מתיאור הדברים לעיל, כי לא סברתי שנכון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

יהיה לחשוף בפסק הדין את שמותיהם של העדים הקשורים באירועים מושא הפרסומים. זאת בהיעדר חשיבות לשמות לצרכי ההכרעה בתביעה ומשיקולים של חלופי הזמן הרב מאז התרחשות האירועים וצנעת הפרט. עדים אלה מכונים בפסק הדין לפי תפקידיהם בצה"ל בעת קרות האירועים.

37. התובע הגיש תצהירי עדות ראשית של העדים הבאים: שלו עצמו; של הנגד; של קצין החימוש; של גבי' קרן ירושלמי ששירתה כקצינה בבה"ד 1 (עמה שוחחה איידן כחלק מהכנת הרקע לראיון); של גבי' יפה שושן, מי ששירתה כקצינת ח"ן בצה"ל בשנות התשעים; של מר טל גן צבי שכהן בתפקיד ראש הסגל של ראש הממשלה (מר נפתלי בנט) בתקופת הפרסומים; של גבי' דורית מנס שטרן רעייתו של התובע; ושל גבי' יעל וולף בר אל ששימשה ראש המטה של שטרן בתקופת הפרסומים. התובע הגיש גם חוות דעת מומחה של מר מיכה פרידמן.

38. מטעם ההגנה הוגשו תצהירי עדות ראשית של לרר; שפיר ואיידן. הוגשה גם חוות דעת מומחה של מר שילה דה בר. מטעם ההגנה העידו גם – כולם בחקירה ראשית – החיילת ובן זוגה בעת הפרסום וכן הקצינה ובת זוגה בעת הפרסום (במועד מתן העדות הן לא היו בנות זוג).

39. בימים 19.12.2023 ו-26.12.2023 התקיימו דיוני הוכחות בהקלטה. בדיון שהתקיים ביום 19.12.2023 העידו (לפי סדר העדויות): בן הזוג של החיילת, איידן, הקצינה, החיילת, שפיר, המומחה מטעם הנתבעים - דה בר ולרר. בדיון שהתקיים ביום 26.12.2023 העידו (לפי סדר העדויות): ירושלמי, הנגד, קצין החימוש, בת הזוג (לשעבר) של הקצינה, שושן, וולף בר אל, רעיית התובע, המומחה מטעם התובע - פרידמן ולבסוף התובע בעצמו.

40. אציין כי בשל תקלה בעימוד הפרוטוקול, התמלול של דיון ההוכחות הראשון מתחיל בעמוד 18 והתמלול של דיון ההוכחות השני מתחיל בעמוד 19 כך שקיימת כפילות במספרי העמודים של שני דיוני ההוכחות. לכן, על מנת לאתר מראה מקום יש לפנות לפרוטוקול שבו נשמעה העדות שבהתייחס אליה נעשתה ההפניה. כאמור, עדותו של כל אחד מהעדים הסתיימה בדיון שבו היא החלה.

41. לאחר שמיעת הראיות הצדדים סיכמו בכתב. ועתה – להכרעה.

ב. מתווה הדיון בתביעות לשון הרע ומבוא לדיון וההכרעה בטענות הצדדים

42. הדיון בתביעות לשון הרע כולל, ככלל, שלושה שלבים עיקריים (להרחבה עיינו בע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, פסקה 6 לחוות דעתו של השופט יי' עמית (8.2.2012) (להלן – "ערעור דיין").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

43. בשלב הראשון נערכת בחינה אם הביטוי מושא התביעה בא בגדר הגדרת "לשון הרע" לפי סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע ואם היה "פרסום" של ביטוי זה כמשמעות סעיף 2 לחוק.

44. סעיף 1 לחוק מגדיר לשון הרע באופן הבא:

<p>לשון הרע מהי</p> <p>(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרחה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;</p> <p>(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;</p> <p>(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;</p> <p>(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;</p>	<p>לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –</p>
--	--

45. השאלה אם פרסום כזה או אחר בא בגדר לשון הרע נבחנת לפי אמת מידה של הקורא הסביר וכיצד הוא מבין את הפרסום. קרי – השאלה היא מהו המסר שמותיר הפרסום ולא מה הכוונה שעומדת מאחוריו. זאת בהתאם למובן הטבעי של המילים וההיסק שמסיק האדם הסביר מבין השורות בהתאם לניסיון חייו והידע הכללי שלו (ראו מיני רבים ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' עזור, פסקה 20 (22.7.2015) (להלן – "עניין עזור"); ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פסקה 17 (4.4.2008) (להלן – "עניין שרנסקי"); ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב, פסקה 12 (12.12.2006)). מדובר אפוא בבחינה אובייקטיבית שאינה נדרשת להבנתו של הנפגע את הפרסום או לתחושותיו (רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, פסקה 5 לחוות דעתה של השופטת ע' ארבל (12.11.2016) (להלן – "עניין בן גביר").

46. סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהו "פרסום", כדלקמן:

<p>(א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.</p> <p>(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –</p> <p>(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;</p> <p>(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע.</p>	<p>פרסום מהו</p>
--	------------------

כפי שצוין לעיל, בענייננו הנתבעים אינם חולקים על עצם עשיית הפרסומים ועל כך שהפרסומים באים בגדר "לשון הרע". לכן לא נדרש דיון בעניין זה ולא ארחיב בכך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

47. בשלב השני, שאליו יש להידרש אם התובע צלח את השלב הראשון, נבחנת השאלה אם לנתבע עומדת הגנה מפני התביעה לה הוא טוען. כאשר קמה הגנה המשמעות היא דחייה של התביעה למרות שפורסמה לשון הרע. חוק איסור לשון הרע מעמיד הגנות אפשריות שונות שאינן עשויות עור אחד. נהוג לסווג את ההגנות השונות ל"הגנות מוחלטות" החלות כאשר מתקיימים תנאיה של אחת מן החלופות המנויות בסעיף 13 לחוק; "הגנות תום לב" החלות כאשר מתקיימות נסיבות המנויות באחת החלופות שבסעיף 15 לחוק בכפוף לכך שהפרסום נעשה בתום לב; והגנת "אמת הפרסום" שתנאיה מנויים בסעיף 14 לחוק.

48. בשלב השלישי, בהנחה שהתובע צלח את שני השלבים הקודמים, נבחנת שאלת הסעד. בענייננו עותר התובע לסעד כספי של פיצוי ללא הוכחת נזק (עמ' 1 לפרוטוקול) וכן להסרת הפרסומים ולפרסום התנצלות.

49. לאחר דברי מבוא קצרים אלה אפנה עתה לדיון בטענות הצדדים הדרושות הכרעה. בפי הנתבעים שתי טענות הגנה עיקריות: האחת היא הגנת "אמת הפרסום" לפי סעיף 14 לחוק. השניה היא הגנת "עיתונאות אחראית" לפי סעיף 15(2) לחוק, כפי שפורשה בפסיקה. אפתח בדיון והכרעה בשתי טענות מרכזיות אלה.

50. אקדים מסקנה לדיון ואציין כי לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים ולחומר הראיות, באתי לכלל מסקנה שיש לדחות את הגנת אמת הפרסום ולקבל את הגנת עיתונאות אחראית בהתייחס לפרסום השני בלבד. לאחר הדיון בטענות הגנה אלה אדרש לטענות נוספות הדרושות הכרעה וכן לפסיקת סעדים לתובע בגין הפרסומים שבעטיים לא עומדת לנתבעים הגנה.

51. במאמר מוסגר אציין כי התייחסות כללית ל"נתבעים" בפסק הדין מכוונת לנתבעים הרלוונטיים לפרסום הנדון ולא לכלל הנתבעים אלא אם כן נאמר או משתמע אחרת.

ג. דחיית טענת הנתבעים שעומדת להם הגנת אמת הפרסום

1.ג. אמת הפרסום: התשתית הנורמטיבית

52. הגנת אמת הפרסום מעוגנת בהוראת סעיף 14 לחוק. זוהי לשונה:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

הגנת אמת
הפרסום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

53. תכלית הגנת אמת הפרסום היא לאפשר פרסום אמת שיש בו עניין ציבורי למרות שמדובר בלשון הרע כמובנה בחוק. זאת לנוכח ההבנה שבאיזון שבין התועלת החברתית שיש בפרסום ובין הפגיעה בשמו הטוב ובכבודו של מושא הפרסום יכול שידו של האינטרס החברתי תהא על העליונה **(עניין שרנסקי, פסקה 23 לחוות דעתה של השופטת א' פרוקצ'יה)**.

54. הגנת אמת הפרסום מותנית בעמידה בשני יסודות. האחד הוא הוכחת אמיתות הפרסום כעניין עובדתי. השני הוא שהיה בפרסום עניין ציבורי. בעניינו התובע אינו חולק על כך שהיה בפרסומים עניין ציבורי ולפיכך ייערך הדיון ביסוד הראשון בלבד.

55. בבחינת אמיתות הפרסום בוחן בית המשפט את מידת ההתאמה בין תוכן הפרסום ובין המציאות האובייקטיבית הנפרשת בראיות קבילות המובאות לפניו, וכלשונו של כב' הנשיא א' גרוניס – את "האמת המשפטית" (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר דיין-אורבך, פסקה 25 לפסק דינו של הנשיא א' גרוניס (18.9.2014) (להלן – "דנ"א דיין"). על מנת לחסות בצילה של הגנת אמת הפרסום על הפרסום לשקף "אמת שלמה" באופן "שלא ייעדרו ממנו פרטים המשנים את הרושם הכללי המתקבל מהפרסום, וכן שלא יכללו בו פרטים משמעותיים שאינם נכונים" (שם; וראו גם אורי שנהר **דיני לשון הרע**, 222-221 (1997) (להלן – "שנהר")). עם זאת, נקבע כי "יש להותיר מרחב נשימה למפרסם, ככל שהדבר נוגע לשיקולי עריכה של הפרסום" (שם). לא כל פער בין עובדות הפרסום ובין העובדות שהוכחו (או לא הוכחו) במשפט ישללו את תחולת ההגנה. כאשר הפרסום מכיל "פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש" שאינו נכון או שלא הוכח ככזה לא תישלל ההגנה. בבחינת שאלה זו יש לעמוד על מידת חשיבותו של הפרט ביחס למהות הפרסום ועל מידת הפגיעה שהוא מסב – ככל שחשיבותו ופגיעתו פחותה הרי שהנטייה תהא לראותו כ'פרט לוואי'" **(עניין עזור, פסקה 46)**.

56. הנטל להוכיח את אמיתות הפרסום מונח לפתחו של המפרסם. בפסיקה אף הובעה הדעה ש"הרף המוצב בפני המפרסם המתגונן בטענה זו הוא גבוה [...] הנטל הרובץ על המפרסם, הנתבע בתביעה בגין לשון הרע, להוכיח את אמיתות הפרסום, אינו עניין של מה בכך. נטל זה אינו קל. הניסיון מלמד, כי הוא מורם לעיתים נדירות" (דנ"א 7325/95 **ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס**, פ"ד נב(3) 1, 40-41 (1998.6.29) (להלן – "עניין קראוס"); חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר ובוועז שנוור **דיני לשון הרע: הדין המצוי והדין הרצוי** 328 (מהדורה שנייה מורחבת 2019) (להלן – "גנאים, קרמניצר ושנוור").

57. אמנם גם במשפטי דיבה חל הכלל הראייתי שלפיו במשפט אזרחי די בהטיית מאזן ההסתברויות אך "כשמדובר בטענת אמת הפרסום, עשוי הנתבע להידרש להביא כמות הוכחה, שמידתה תעמוד ביחס מתאים לרצינות תוכן הדיבה" (ע"א 670/79 **הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ'**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

בצלאל מזרחי, פ"ד מא(2) 169, 186-187 (1987); עניין קראוס, עמ' 40-41; עניין שרנסקי, בפסקה 23. נפסק, בהתאם, כי "ככל שהביטוי או הפרסום הפוגע הוא עוצמתי יותר, כך יידרש יותר בשלב ההגנות הקבועות בסעיפים 14-15, ולהיפך" (ערעור דיין, עמ' 504; רע"א 6557/20 ערוץ 10 החדש בע"מ נ' שרת התרבות והספורט – ח"כ מירי רגב, פסקה 104 לפסק דינו של השופט נ' סולברג (13.3.2024) (להלן – "עניין רגב")).

58. על הקשיים שבהתחקות אחר "האמת" בתביעות דיבה הנסבות על תחקירים עיתונאיים עמד כב' השופט ג' הימן, בת"א (שלום ת"א) 54653-02-14 אגודת העיתונאים בתל אביב (ע"ר) נ' רשות השידור, פסקה 66 (1.9.2021):

להשקפתי, הוראתו של סעיף 14 לחוק איסור לשון-הרע ראוי שתייחד את עצמה למקרים ובהם ניתן להתחקות, בכלים שיפוטיים ותוך השקעה סבירה של המשאב השיפוטי, על עובדות. אחרת, ביחוד במקרים שבהם ימצא את עצמו בית-המשפט נדרש לערוך מחדש את התחקיר העיתונאי, על איסוף-המידע שבו ועל הערכתו, הוא עלול להיאלץ להשיב ריקם את פניהם של המבקשים להעביר פרסומים בכור-המצרף של האמת.

59. כשלעצמי, דומני שניתן לעורר את השאלה אם לאחר שהוכרה הגנת עיתונאות אחראית בהלכה הפסוקה, ראוי לאפשר לנתבעים שמבקשים להחיל בעניינם הגנה זו, ובפרט כאשר מדובר בגופי תקשורת, לטעון ולנסות להוכיח במקביל את הגנת אמת הפרסום.

כך בהינתן שתכליתה של הגנת עיתונאות אחראית היא להקנות הגנה גם לפרסומים שלא יחסו תחת הגנת אמת הפרסום. כך לנוכח הפשטות היחסית, ככלל, בבירור הראייתי של הגנת עיתונאות אחראית בהשוואה למורכבות היחסית בבירור הראייתי של הגנת אמת הפרסום והמשאבים הדרושים לכך הן מנקודת המבט של בתי המשפט הן מנקודת המבט של התובע. כך לנוכח דרך התחמתים בה עשוי התובע להידרש לצעוד על מנת להגן על שמו הטוב מקום בו מועלית הגנת אמת הפרסום (בכלל זה בהליכים מקדמיים ובחקירה הנגדית) והסיכון מנקודת מבטו שהתוצאה המשפטית של הדיון בהגנת אמת הפרסום תהא שונה מהמציאות באופן שפסק הדין יאשש פרסום שגוי ויגרום לפגיעה חמורה יותר בתובע מאשר הפרסום עצמו. והכל – באספקלריה של פערי הכוחות שקיימים לא פעם בין מי שנפגע שמו הטוב ובין ענקי התקשורת, והשימוש הטקטי האפשרי של גופי תקשורת בעצם העמידה על הדיון בהגנת אמת הפרסום על מנת להגיע לתוצאות מיטביות מבחינתם בהליך המשפטי.

מנגד, ניתן לחשוב גם על שיקולים מנוגדים. בכלל זה, המשקל שיש לתת להגנה על חופש הביטוי כאשר מדובר בפרסום שיש בו עניין ציבורי והערך האפשרי של ניהול הגנת "אמת הפרסום"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

כאשר המקורות העיתונאיים מסכימים ואולי אף מעוניינים להיחשף ולעמוד על צדקת טענותיהם בכלל, וכאשר מדובר בפרסומים שיש בהם היבטים של עבירות מין בפרט.

מכל מקום, איני נדרש להביע עמדה סופית בשאלה לא פשוטה זו שלא הועלתה על-ידי הצדדים ולא לובנה עד תום ומקום בו במשפט התבררו ראיות בנוגע לשתי ההגנות. אותירה לפיכך בצריך עיון לעת מצוא.

2.ג. זחיית עמדת הנתבעים לעניין הנטל המוטל עליהם וקריאות האזהרה בסיכומיהם

60. על רקע ההלכה הפסוקה שנסקרה לעיל, אציין כי איני סבור שניתן לקבל את עמדת הנתבעים שהביטויים מושא הפרסומים אינם עוצמתיים בפגיעתם באופן שמוביל למסקנה שנטל הבאת הראיות החל עליהם להוכחת ההגנות אינו מוגבר. הפרסומים מושא התביעה עוסקים בטענות לטיוח והשתקה של תלונות אמיתיות "עם פנים" על הטרדות מיניות על-ידי התובע לאחר שלפי הנטען הובאו לידיעתו באופן אישי על-ידי המתלוננות עצמן בעת שהיה מפקד בכיר בצה"ל. מדובר בהאשמות חמורות מאוד, והדברים מקבלים משנה תוקף בהיותו של התובע במועד הפרסומים איש ציבור – חבר כנסת ושר בממשלה, כמו גם מועמד לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית. מבין שני הפרסומים, הפרסום בעניינה של החיילת הוא פוגעני בעוצמה רבה יותר לנוכח הטענה שלא זו בלבד שהתובע לא טיפל בתלונתה, לדבריה, אלא שהוא גם איים עליה שהדברים לא יצאו מהחדר.

איני סבור שניתן לקבל את טענת הנתבעים שמדובר בביטויים שלא ניתן לייחס להם פגיעה בעוצמה גבוהה לנוכח התבטאויותיו של התובע ברדיו קודם לפרסומים בדבר גריסה של תלונות אנונימיות על הטרדות מיניות בשיחה שהקשר שלה היה תלונות אנונימיות על רקע של מינוי בכירים. יש פער עצום בין העמדה המנומקת שהציג התובע בראיון לרדיו שלפיה יש להתעלם מתלונות אנונימיות, שלגיטימי כמובן לא להסכים עימה (ואיני נדרש להביע כל עמדה בעניין זה), לבין השתקה של תלונה של מי שלפי הנטען התלוננה באופן אישי, כל שכן כאשר מדובר בטענה שהתובע איים על המתלוננת שהדברים לא ייצאו מהחדר.

61. זעקות הנתבעים וקריאות האזהרה בסיכומיהם כאילו "כל פסיקת פיצוי לתובע בתיק זה" משמעה שהמתלוננות שיקרו; שכלי תקשורת לא יוכל להסתמך על עדות מתלוננת לה הוא מאמין; ושייוצר "אפקט מצנן" שיוביל לכך שסיפורים חשובים לא יפורסמו – הן דמגוגיות ופשטניות. תפקידו של בית המשפט הוא לדון ללא מורא במקרים המובאים לפניו בהתאם לדין ולמכלול הראיות והנתונים שהוצגו במשפט וכך ייעשה. אציין, מעבר לכך, כי היו אלו הנתבעים שעמדו, משיקוליהם, על בירור הגנת אמת הפרסום למרות שהוצע להם בקדם המשפט לוותר על הגנה זו ולהסתפק בבירור הגנת "עיתונאות אחראית" (עמ' 2 לפרוטוקול ש' 2-4).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ג.3. ניתוח עדויות של נפגעי עבירות מין והכללים הראייתיים המיוחדים שהותו בפסיקה

62. בהלכה הפסוקה נקבעו כללים ראייתיים מיוחדים בכל הנוגע לניתוח והערכת מהימנות עדויות של נפגעי עבירות מין (ראו בהרחבה ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל (20.10.2010) (להלן – "עניין פלוני"); וסיכום של ההלכות בע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל, פסקאות 9-12 לחוות הדעת של השופט י' עמית (14.3.2016) (להלן – "עניין דניאל").

63. בית המשפט עמד, בין היתר, על המורכבות המיוחדת הנלווית בהוכחה של עבירות מין. כך מכיוון שבמרבית המקרים העבירות נעשות בסתר ודרושה הכרעה בין עדויות שהן "בבחינת מילה נגד מילה". כך גם לנוכח ההשפעה של עבירות המין על הקורבנות והרגשות הקשים הנלווים לכך כגון חשש, אשמה ובושה; רגשות ותחושות שעשויות להשפיע על התנהגות הקורבן בזמן אמת (כגון כבישת העדות והיעדר דיווח על הפגיעה) וכן על האופן בו מתוארים האירועים בדעבד שעשוי לבוא לידי ביטוי בבלבול, אי דיוק, חוסר עקביות והתפתחות הגרסה.

64. על מנת לתת מענה למאפיינים הייחודיים של עדויות קורבנות עבירות מין – ובמטרה להתמודד באופן מיטבי עם המורכבויות הכרוכות בניתוח עדויות אלה מתוך מטרה להגיע לחקר האמת – גובשו בהלכה הפסוקה כללים ראייתיים מיוחדים להערכת עדויות של קורבנות עבירות מין אשר כונו גם "מובלעת ראייתית" (לדיון הממחיש את מורכבות הדברים בהקשר של עבירת האינוס, ראו אורנה אליגון דר "הוכחת עבירת האינוס: האם הרפורמות הראייתיות הצליחו לשרש את מיתוסי האונס" משפטים נ 131 (2020)).

הכללים הראייתיים המיוחדים שהותו בפסיקה מאפשרים התייחסות מקלה לסתירות בעדות הנפגע תוך בחינת "גרעין של אמת" בגרסה ולעיתים אף התעלמות משקרים. בנוסף, כבישת העדות והעובדה שלא סופר על האירוע בזמן אמת – לא בהכרח יפגעו במהימנות העדות. גם ההתייחסות להתנהגות של הקורבן שנראית "למתבונן מהצד" לא רציונאלית, כמו גם לגרסה מתפתחת על פני הזמן, היא מקלה יותר ולא בהכרח יהיה באלו כדי לפגום במהימנות הגרסה. תזמון התלונה וקיומו של מניע זר אף הם לא בהכרח יפעלו לחובת הקורבן.

עם זאת, לצד הכללים הראייתיים המיוחדים שהותו, נקבע גם ש"המובלעת הראייתית אין משמעה כי בשום מקרה אין לזקוף לחובתו של מתלונן בעבירת מין את כבישת העדות, את הסתירות הפנימיות בגרסה, את תגובתו לאירוע, או את התפתחות הגרסה. המשמעות היא כי בית המשפט יהיה רגיש לכך שתופעות אלה הן נפוצות ומוסברות, ויתחשב בכך בבואו להחליט אם ליתן להן משקל. כפי שכבר הובהר, אין מדובר בכללים גורפים אלא בהלכות שיש ליישמן בכל מקרה לגופו, ולכן בהחלט ייתכנו מקרים שבהם בית המשפט יתרשם, בין היתר על סמך תופעות אלה, כי עדותו של המתלונן אינה מהימנה דיה" (עניין דניאל, פסקה 11).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

65. השאלות הדרושות הכרעה בהליך זה אינן אם הייתה הטרדה מינית או אם נעשתה עבירה של הטרדה מינית (ואין מקום גם להכרעה בשאלות אלה). השאלות שנדרש בירורן הן אם התובע טיח תלונות של המתלוננות על הטרדות מיניות, כעולה מהפרסומים מושא התביעה. עם זאת, בהינתן שהמתלוננות הן מי שלפי עדותן סבלו הטרדה מינית, ובהינתן הקשר בין ההטרדות המיניות שתוארו ובין הטיפול בתלונות אודותיהן, יש לתת הדעת לשאלה אם יש מקום ליישם בניתוח עדויות המתלוננות כללים ראייתיים מיוחדים אלה שהותוו בעניינן של קורבנות עבירות מין ואם כן באיזה אופן.

66. לאחר ששמנו לנגד עינינו תמרור אזהרה זה, אעבור לניתוח העדויות, תוך התייחסות לשאלת ההצדקה ליישם אמות מידה ראייתיות מקלות בניתוח עדויות המתלוננות בהקשרים הרלוונטיים.

ג.4. לא הוכחה פגישת האיומים

67. האירוע מושא הפרסום הראשון הוא כזכור "פגישת האיומים". מדובר בפגישה שבה לפי הנטען שטרן, בהיותו מפקד בה"ד 1, איים על החיילת בלשכתו, בנוכחות קצין החימוש והנגד, שאם היא תזכיר את מה שאירע בחדר או את מה שהנגד ניסה לעשות לה הימים שלה בצבא "יהיו מרים ושחורים. יהיה לך הכי רע בעולם, בצבא את כבר לא תישארי". מדובר באירוע שלפי הנטען אירע כ- 26 שנים לפני הפרסום.

68. יצוין כי אירוע ההטרדה המינית שתיארה החיילת התייחס, לפי ראיון מצולם של החיילת ששודר ביום 11.10.2021 בתוכנית הצינור (ת/17), לתקרית שבה הנגד אפשר לחיילת לנהוג ברכב צבאי לפני יום גיבוש למרות שלא היה לה רשיון ובסוף הנהיגה "ביקש טובות הנאה, טובות מיניות בתמורה לזה שהוא נתן לי לנהוג. אני, מהפחד שלי, ברחתי מן הבסיס" (עמ' 67 לכרך מוצגי התובע). בעדותה בבית המשפט אמרה שהנגד "התחיל ללטף לי את השיער" (עמ' 46 לפרוטוקול ש' 10-17). בתרשומת מטיפול פסיכאטרי שצורפה (ג/3) נכתב "היה יום גיבוש נסעה עם נגד. ביקשה לנהוג למרות שלא היה לה רשיון, נהגה והתלהבה, אמר לה שיקבעו בערב ויתן לה לנהוג עוד החל ללטף אותה ואמר שמגיע לו משהו. בכתה ואמרה שבמצב נפשי לא טוב, תעבוד על עצמה ומחר תתן לו מה שרוצה".

ג.4.1 עיקרי העדויות של הנוכחים בפגישת האיומים לפי גרסת החיילת

69. קודם לניתוח העדויות, לנוחות הקורא, אסקור בתמצית את עיקרי הגרסאות של העדים שהעידו במשפט ביחס לפגישת האיומים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

70. עדותה הראשית של החיילת במשפט הייתה קצרה ולאקונית. היא לא חזרה באופן מלא על הדברים שנאמרו בסרטון שפורסם בדבר פגישת האיומים אלא על הליבה בלבד – האיום הנוטען של שטרן שהדברים לא יצאו מהחדר. בחקירה הנגדית מסרה שסיפרה לשטרן על הטרדה שחוותה מהנגד ועל כך ששטרן אמר לה "בפנים" "יהיה לך שחור אם תדברי... ואחרי שהוא אמר לי את המילים האלה, הוא העביר אותי תפקיד, העיף אותי מהחניון ונאלצתי לעבור בין תפקידים כמו איזה מסכנה בתפקיד, חיילת שאין לה משמעות" (עמ' 47 לפרוטוקול, ש' 1-9).

71. גרסתו של שטרן בשיחות המוקלטות הספונטניות עם שפיר שהוצגו לעיל הייתה – בתמצית – שהוא לא זוכר את המקרה של החיילת. בניסוחים שונים הוא מסר באותן שיחות שלא ייתכן שהוא איים על החיילת שהדברים לא ייצאו מהחדר ("אין דברים כאלה בעולם" בשיחה הראשונה, "אני לא מאמין" בשיחה השנייה ו"לא מאמין אין סיכוי כזה שבעולם" בשיחה השלישית). בתצהירו כתב שטרן שהפגישה שלטענת החיילת התקיימה אצלו בלשכה מעולם לא התקיימה בהתבסס על הבירור שערך עם קצין החינוך והנגד (סעיף 8 לתצהיר). בדיון ההוכחות הבהיר שטרן בעדותו שאינו זוכר דבר שקשור לחיילת (עמ' 121 לפרוטוקול). עוד העיד שטיפול בחיילי המנהלה שהחיילת נמנתה עליהם היה באחריות הסגן שלו (עמ' 121 לפרוטוקול, ש' 10-13). שטרן ציין גם בתצהירו שלפי נהלי צה"ל באותה עת הוא לא היה מוסמך ולא אמור היה לברר תלונות על הטרדה מינית ובוודאי שלא לתחקר את החיילת אלא לכל היותר לטפל בתוצאות הבירור (סעיף 9 לתצהיר).

72. הנגד מספר בתצהירו שהוא מעולם לא השתתף בפגישה בלשכת מפקד בה"ד 1 – שטרן. לא בעניין החיילת ולא באף עניין אחר. עוד העיד שלא התקיימה פגישה כלשהי בנוכחותו ובנוכחות החיילת לבירור תלונתה נגדו (סעיפים 4-5 לתצהיר). בחקירה הנגדית חזר על כך וציין כי בזמן אמת קצין החינוך עדיין לא התלונה ושהוא מטפל בזה והוא (הנגד) השיב "על מה אתה מדבר אין שום דבר", כאשר במענה לכך השיב קצין החינוך "אל תדאג אני הולך ומטפל בזה" (עמ' 34 לפרוטוקול, ש' 1-3).

73. קצין החינוך מעיד בתצהירו שהחיילת הייתה פקודה בלשכתו בזמנים הרלוונטיים. הוא היה מפקדה הישיר. הוא הגיש נגדה תלונה על נפקדות ונעשו מאמצים להחזירה לבסיס. בשובה טענה שהנפקדות נבעה מכך שנגד בבסיס הטרדה אותה. החיילת הגיע למשרדו יחד עם קצינת הח"ן והתקיים בירור ראשוני במשרד. לאחר מכן הנושא טופל על-ידי קצינת הח"ן והחיילת עברה למשרד אחר. עוד מספר קצין החינוך בתצהירו שהוא עדיין לא שטרן על המקרה בנוכחות שניהם בלבד בשולי פגישת עבודה ומסר לשטרן שהעניין בטיפולו ובטיפול קצינת הח"ן וכן כי אין צורך במעורבותו. לדבריו, מעולם לא התקיימה פגישה של שטרן עם החיילת בנוכחותו (סעיפים 3-5 לתצהיר).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

בדיון ההוכחות העיד קצין החימוש שהוא זוכר את המקרה אחרי כל כך הרבה זמן מכיוון שמדובר היה בחיילת חדשה ששימשה כפקידה אישית שלו במשרדו שנעדרה לאחר מספר ימים תוך שהדגיש את חריגות התלונה על ההטרדה המינית (עמ' 37 לפרוטוקול, ש' 27-28; עמ' 39, ש' 1-4; עמ' 45). בחקירה הנגדית קצין החימוש חזר בעיקרו של דבר על הגרסה שניתנה בתצהיר ובמענה לשאלה אם החיילת משקרת בכך שמסרה שהיה בירור בנוכחותו אצל שטרן במשרד השיב בנחרצות "לחלוטין ודאי...". עוד מסר כי לדעתו שטרן מעולם לא ראה אותה (עמ' 46 לפרוטוקול, ש' 11-18). קצין החימוש העיד גם שעדכן את הנגד על התלונה נגדו לאחר מספר ימים (עמ' 43 לפרוטוקול) וכי לאחר המקרה ביקש מיוזמתו שהחיילת לא תחזור לשרת כפקידה במשרדו (עמ' 43 לפרוטוקול, ש' 13-16). כאשר נשאל אם טיפל בתלונתה השיב שהוא טיפל רק בנושא הנפקדות. עוד הסביר שהוא לא יכול היה לטפל בהטרדות מיניות משום שהעניין היה באחריות קצינת הח"ן. הוא העיד גם שהוא לא עקב אחר התלונה נגד הנגד וכי לא הועברו אליו מסקנות כלשהן בקשר לתלונה נגד הנגד כמפקדו הישיר (עמ' 44-45 לפרוטוקול). עוד העיד שלא הסבירו לו באיזה אופן להתנהל כאשר חיילת מתלוננת על הטרדה מינית ואלו אפשרויות יש להציע לה ("לא ידעתי מה עושים"). קצין החימוש גם לא ידע לספר בעדותו אם באותה תקופה כלל היו נהלים בעניינים אלה (עמ' 45 לפרוטוקול).

ג.4.2. פגישת האיורים: עיקרי טענות הצדדים

74. לטענת הנתבעים בסיכומיהם יש להעדיף את גרסת החיילת משורה של טעמים. ראשית, לנוכח הזהות הנתבעת בגרעין גרסתה בבית המשפט ובין גרעין הגרסה שנמסרה לשפיר והוצגה בפרסום. שנית, לנוכח הספונטניות של הפניה למערכת הצינור ועיתוי הפניה שתיארה החיילת בעדותה (26 שנים לאחר האירוע) המעיד על המניע האותנטי שלה – ראינות שנתן שטרן בטלוויזיה שבמהלכם לפי עדותה ניסה שטרן לשנות את התבטאויותיו ברדיו באופן שעורר את זעמה. שלישית, לנוכח "ראיית זהב": תרשומת שערך בכתב פסיכיאטר שמטפל בחיילת לו היא סיפרה אודות המקרה חודשים ארוכים לפני הפניה למערכת הצינור תוך אזכור שמו של שטרן. רביעית, לנוכח יתר העדויות שלמעשה מאששות לפי הנטען את גרסת החיילת ומכחישות אך ורק את פגישת האיורים. חמישית, לנוכח המקרה שתיארה הקצינה בדבר ההשתקה הנתבעת של תלונתה על קצין בכיר בבסיס בבחינת "מעשים דומים".

75. לטענת התובע בסיכומיו יש לדחות את גרסתה של החיילת ולהעדיף את גרסתם של קצין החימוש והנגד מטעמים שונים. ראשית, לנוכח הכחשת כל הגורמים שלפי הנטען השתתפו בפגישת האיורים את קיומה של פגישה נטענת זו. שנית, לנוכח שונות בגרסה שמסרה החיילת לשפיר בהשוואה לעדותה בבית המשפט. שלישית, לנוכח פרטים חדשים ודרמטיים שמסרה החיילת בעדותה בבית המשפט אשר לא נמסרו קודם לכן. רביעית, לנוכח סתירות בגרסת בן זוגה של החיילת בנוגע לעיתוי בו סיפרה לו החיילת על מעורבותו של שטרן באירועים ולנוכח הודאתה בכך שתיאמו את עדויותיהם. חמישית, לנוכח ממצאי מהימנות של בית הדין לעבודה (בהליך אחר) בעניינם של החיילת ובן זוגה שמצא סתירות מהותיות בגרסאותיהם. שישית, לנוכח "המוזרות" של גרסת החיילת שהוזמנו לביורר אצל שטרן המתלוננת יחד עם הנילון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

התובע טען גם, בהתייחס ל"ראיית הזהב" שממנה מבקשים הנתבעים להיבנות, שהתרשומת של הפסיכיאטר אינה קבילה לשמש כראיה בהליך. זאת מכיוון שלא הוגש המסמך המלא ובית המשפט לא עיין במסמך המלא. לחלופין טוען התובע שיש לתת למסמך זה משקל אפסי. עוד טוען התובע שאין יסוד לטענה שעדות הקצינה מחזקת את עדות החיילת מכיוון שמדובר במקרים שאינם קשורים זה לזה בתוכנם.

ג.4.3. פגישת האיומים: הערכת גרסת החיילת – תהיות שהיא מעוררת וחיזוקים לגרסתה

76. גרסת החיילת ועדותה מעוררות שאלות שונות.

77. ראשיות, בעדות בבית המשפט החיילת הוסיפה פרטים משמעותיים לגרסתה שלא צוינו בגרסה שנמסרה לשפיר לפי תצהירו וכעולה גם מחקירתו הנגדית (עמ' 77 לפרוטוקול, ש' 4-7).

החיילת סיפרה בחקירה הנגדית שהיא ברחת מהבסיס כיוון שחששה מהנגד. לדבריה היא לנה לילה אחד בדימונה ולמחרת חזרה לביתה בתל-אביב. לאחר 14 ימי נפקדות הגיעו קצין החימוש ועוזרו לבית הוריה וביקשו שתחזור לבסיס. עד כאן לא קיים פער. אלא שבעדותה הוסיפה החיילת שכבר באותו שלב – עוד לפני פגישת האיומים – היא "פחדה פחד אימים" משטרן "שלפני כן איים על חיילות אחרות חברות שלי שאין לי בעיה גם להגיד את השמות שלהם", כאשר לדבריה לנגד הייתה מערכת יחסים עם אותן חיילות אחרות חברות ששטרן איים גם עליהן לא לדבר (עמ' 48 לפרוטוקול). בהמשך העדות מסרה החיילת, לשאלת בית המשפט, שמות פרטיים של אותן חיילות ואת התפקיד של אחת מהן (עמ' 48 לפרוטוקול, ש' 29-33; עמ' 49, ש' 1-2). עוד העידה שבגלל אותו חשש לנוכח מה שסיפרה לה החברה היא חששה לספר על המקרה להוריה (עמ' 48, ש' 21-22).

תוספת זו לגבי איומים נטענים של שטרן על חיילות אחרות לגבי אותו נגד מעוררת תהיה ולו מן הטעם שאין אינדיקציה בחומר הראיות לכך שמידע מהותי זה נמסר לשפיר. אין ביטוי לכך בתצהירו של שפיר למרות שהעיד בחקירה הנגדית שבשיחותיו עם החיילת דובר על "פרטי פרטים" (למשל עמ' 63 לפרוטוקול ש' 1-9, עמ' 64 ש' 24-26, עמ' 66) וגם מהחקירה הנגדית של שפיר עלה לכאורה שלא היה מודע לכך (עמ' 77, ש' 1-7). זאת מבלי שניתן לכך הסבר מניח את הדעת.

פרט נוסף שהחיילת הוסיפה בעדות נוגע לקצינת הח"ן. החיילת סיפרה בעדותה ששטרן שלח אותה בתום פגישת האיומים להישפט אצל קצינת ח"ן שהיא אינה זוכרת את שמה בנוכחות קצין החימוש בגין הנפקדות (עמ' 53-54 לפרוטוקול) וכי במשפט אצל קצינת הח"ן היא סיפרה את כל הסיפור על שטרן וכי "הם כולם היו יד אחת" (עמ' 54 לפרוטוקול, ש' 22-25).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

שפיר אינו מתייחס בתצהירו לכך שהחיילת סיפרה לו ששטרן שלח אותה בתום פגישת האיומים להישפט על נפקדות כפי שהעידה במשפט (עמ' 77 לפרוטוקול, ש' 10-11), אך יש ביטוי מסוים לגרסה שהחיילת נשלחה להישפט לאחר פגישת האיומים (אם כי לא חופף בפרטים) במידע שמסר שפיר לשטרן בשיחת הטלפון הראשונה במובן זה שבאותה שיחה אמר שפיר לשטרן שלאחר הפגישה עימו החיילת נשפטה ונכנסה לכלא (מבלי שנאמר ששטרן הוא זה ששלח אותה להישפט).

78. שנית, ניתן לכאורה להצביע על חוסר היגיון בעדות החיילת בבית המשפט. מצד אחד, החיילת העידה בבית המשפט, כאמור, שלאחר פגישת האיומים במשפט שנערך לה היא סיפרה לקצינת הח"ן בנוכחות קצין החימוש את כל הסיפור על הנגד ומה שהיה אצל שטרן. מצד שני העידה החיילת שלאחר פגישת האיומים היא חששה משטרן שאיים עליה שהדברים לא ייצאו מהחדר.

לא ניתן הסבר לכך שלמרות פגישת האיומים והפחד משטרן (עוד לפני הפגישה לנוכח מה ששמעה מחברותיה), לפי עדותה, החיילת שיתפה גורם נוסף – את קצינת הח"ן (שלא הייתה נוכחת בפגישת האיומים לפי עדותה) – במה שלא אמור היה לצאת מהחדר: שהנגד הטריד אותה. הקושי מתחדד שעה שלפי גרסת החיילת במשפט שנערך לה בגין הנפקדות נכח גם קצין החימוש שהיה שותף לפי עדותה לפגישת האיומים שבה זמן קצר קודם למשפט החיילת הוזהרה, לדבריה, שהדברים לא ייצאו מהחדר של שטרן. כלומר, הקושי הוא הן בעצם השיתוף של קצינת הח"ן חרף הפחד עליו העידה החיילת משטרן, הן שעה שלא היה מדובר לפי עדות החיילת בפגישה דיסקרטית אלא במפגש בנוכחות קצין החימוש שלפי דברי החיילת היה שותף לפגישת האיומים ולטיוח.

79. שלישית, קיים פער בין הדברים ששפיר מסר לשטרן בשיחות הטלפון לגבי גרסת החיילת ובין התצהיר של שפיר ועדותה של החיילת בבית המשפט.

בשיחה הראשונה שפיר מסר לשטרן שלפי גרסת החיילת לאחר שהנגד "התעסק" איתה היא הלכה לשטרן וסיפרה לו על כך – אז הייתה שיחת האיומים. לאחר שיחת האיומים, כך מסר שפיר לשטרן בשיחת הטלפון, היא "דפקה נפקדות" כי פחדה גם משטרן ועל זה היא נשפטה ונכנסה לכלא. בתצהיר של שפיר (בסעיף 16) ובעדות החיילת בבית המשפט, לעומת זאת, נאמר שהנפקדות הייתה כתוצאה מההטרדה של הנגד ורק לאחר מכן זומנה החיילת לפגישת האיומים אצל שטרן.

80. איני סבור שהכללים הראייתיים שהותוו בעניינם של קורבנות עבירות מין והרציונאלים שבבסיסם מקהים באופן מהותי את השאלות שמעוררת עדות החיילת, בנסיבות העניין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

מבלי לגרוע מהפסול שבהטרדה המינית שמתארת החיילת כהוא זה או מהחוויה הקשה שתיארה, לא מדובר ברף הגבוה של עבירות מין ולכאורה גם לא במקרה של הדחקת האירוע שאותו סיפרה החיילת לפי עדותה בזמן אמת הן לקצין החימוש, הן לקצינת הח"ן, הן לאחרים בבסיס.

את הפער בין הדברים ששפיר מסר לשטרן בשיחת הטלפון הראשונה ובין מה שנמסר בעדויות שפיר והחיילת, לאחר כל השנים, נראה שקיים קושי להצדיק בבלבול הנובע מטראומה שחוותה החיילת ולאחר שהחיילת החליטה להביא את הסיפור לפרסום בתוכנית טלוויזיה (השוו, עניין פלוני, פסקה 84). ייתכן, עם זאת, שהפער נובע מחלוף הזמן או מטעות של שפיר במידע שהועבר לשטרן כפי שהעיד שפיר שלא היה בטוח בעניין זה (עמ' 82 לפרוטוקול, ש' 11-2). בעניין זה קיים קושי בכך שלא נערך תיעוד של השיחות עם החיילת מזמן אמת (קודם לפרסום) ולקושי שבהיעדר תיעוד אדרש עוד בהמשך.

נראה גם שקשה לקבל את האפשרות שהפרטים הנוספים שהתגלו בעדות החיילת אשר לפיהם שטרן איים גם על חיילות אחרות בקשר למעשים של אותו נגד הוספו כתוצאה מנטייה טבעית של קורבנות עבירות מין למזער את המעשים בשל הקושי בשחזור טראומטי בפני זרים של האירועים (השוו, עניין פלוני, פסקה 85). לא מדובר באירועים הקשורים לחיילת עצמה ובעדותה היא מסרה שאין לה בעיה למסור שמות של אותן חיילות ואף מסרה שמות פרטיים.

קשה גם לומר שאין מקום לבחון ב"היגיון של המתבונן מהצד" מחמת התנהגות בלתי רציונאלית אפשרית של נפגעת עבירת מין (השוו, עניין פלוני, פסקה 87) את הגרסה מעוררת התהיה שלפיה החיילת סיפרה על ההטרדה ועל מה שאירע בלשכת שטרן לקצינת הח"ן לאחר וחרף פגישת האיומים ותחושת הפחד שניטעה בה עקב אותה פגישה, לפי עדותה, ובנוכחות קצין החימוש, בהיעדר הסבר מניח את הדעת לכך.

81. רביעית, ובהתחשב בשאלות הנ"ל, לא ניתן לשלול מניע של החיילת לפגוע בשטרן אשר התעורר כאשר נחשפה לדבריו של שטרן ברדיו ובתוכניות הטלוויזיה. זאת לנוכח חוויותיה הקשות כחיילת צעירה והאופן שבו נהגו בתלונתה כעולה מעדות קצין החימוש.

התובע ביקש להצביע על מניע פוליטי בהיותה של החיילת תומכת בבנימין נתניהו, כפי שאישרה בחקירה הנגדית (עמ' 50 לפרוטוקול, ש' 17-16) ומתנגדת פעילה ברשתות חברתיות לממשלה שבה כיהן שטרן (ת/43). החיילת לא השיבה בחקירה הנגדית ישירות לשאלה אם היא מודעת לאיזו מפלגה שייך התובע; שאלה שנשאלה כמה פעמים. התשובה עליה חזרה הייתה "זה לא מעניין אותי" ובהמשך "זה לא מעניין אותי העיסוקים שלו היום... במעמד שלו כמפקד בסיס של בה"ד 1 הוא כשל...". (עמ' 50 לפרוטוקול, ש' 17-26). נראה שכוונתה בתשובות אלה הייתה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

לשליטת המניע המרומז בשאלה. קשה להאמין שכוונתה הייתה שהיא לא ידעה לאיזו מפלגה שטרן משתייך כנטען בסיכומי הנתבעים.

טענת המניע הפוליטי כמניע יחיד או עיקרי נחזית להיות מוקשית בנסיבות העניין לנוכח הספונטניות של פניית החיילת למערכת תכנית הצינור בתגובה לראיון של שטרן ברדיו ולראיונותיו בטלוויזיה (בהם ביקש להבהיר ולהסביר את כוונתו בראיון ברדיו), ובשים לב לתפקידו של שטרן בממשלה שאמנם הוא כיהן בה כשר אך לא עמד בראשותה או בראשות מפלגתו.

עם זאת, לנוכח התשתית הראייתית הקיימת לא ניתן לשלול את המסקנה האפשרית שהיא לחיילת מניע לפגוע בשטרן משום שסברה שהוא נושא באחריות לטיפול לקוי באירועים שחווה בהיותה חיילת צעירה אשר עליהם התלוננה ומהם נפגעה קשות ואשר מלווים אותה גם היום – לאחר חלוף שנים רבות. לא ניתן לשלול גם מניע פוליטי נלווה ועקיף, שלא כמניע עיקרי. לאחר אירוע ההטרדה שעליו סיפרה בבסיס העבירו את החיילת, לפי עדותה, "בין תפקידים כמו איזה מסכנה בתפקיד, חיילת שאין לה משמעות" (עמ' 47 לפרוטוקול, ש' 7-8). החיילת העידה עוד "סיימתי את השירות כבורג מאוד מאוד קטן במערכת למרות שאני אדם מאוד אינטליגנטי ויש לי המון מה לתרום. כן. זה מה שצרם לי. שהיה לי המון מה לתרום ולא נתנו לי לממש את זה" (עמ' 55 לפרוטוקול, ש' 1-6). ברישום הפסיכיאטרי (שאדרש אליו בהרחבה בהמשך) נכתב שהחלום שלה היה לשרת בקבע וכך גם העידה במשפט (עמ' 47 ש' 1-2); תקווה שנכזבה. לפי עדות קצין החימוש הוא יידע את שטרן על התלונה נגד הנגד ולא מן הנמנע שהחיילת מייחסת לשטרן אחריות על האופן שבו הדברים התגלגלו בעניינה (כעולה גם מעדות קצין החימוש) – כמפקד הבסיס ש"כשלי", כפי שהעידה, בשים לב לכך שהתלונה הייתה בידיעתו.

82. מנגד, הספונטניות של הפניה למערכת הצינור ביום הראיון של שטרן ברדיו, בשים לב גם לכך שמדובר במתלוננת על הטרדה מינית, תומכת בגרסת החיילת.

83. גם הרישום הפסיכיאטרי מיום 4.3.2021 (3/נ) שהוא לטענת הנתבעים "ראיית הזהב" תומך לכאורה בגרסתה של החיילת. במסמך זה שהוגש באופן חלקי (שני עמודים הוחסרו) תוך השחרת חלקים ממנו נרשם כך [ההדגשה שלי – ל' ג']:

התגייסה אחרי התיכון. פקידה ראשית של חימוש בבהד 1. חודשיים טרם גיוסה אח של חברה טובה טבע ונפטר. היה יום גיבוש נסעה עם נגד. ביקשה לנהוג למרות שלא היה לה רשיון. נהגה והתלהבה. אמר לה שיקבעו בערב ויתן לה לנהוג עוד. החל ללטף אותה ואמר שמגיע לו משהו. בכתה ואמרה שבמצב נפשי לא טוב, תעבוד על עצמה ומחר תיתן לו מה שרוצה. בבסיס פנתה לחברה. ברחו מהבסיס. חזרה הבייתה אחרי 14 ימי נפקדות. המפקד הגיע אליה הבייתה. סיפרה בצבא ואמרו לה שאם תפתח את זה תעוף מהבסיס ויהיה לה רע. וכל מפקד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הבסיס אלעזר שטרן. נכנסה לכלא. אחכ העבירו אותה ממקום למקום בבסיס. החלום היה לחתום קבע. שנים אחכ הרגישה שהיא אשמה.

אציין, בהקשר זה, שאיני מקבל את טענת התובע שהמסמך אינו קביל. התובע התנגד בסיכומיו להגשת המסמך מן הטעם שמדובר במסמך שהושחרו בו פרטים ולא הוגשו כל העמודים שלו לעיון בית המשפט מבלי שהצביע על אסמכתה התומכת בטענתו. איני סבור שנימוק זה של חלקיות המסמך מבסס, בנסיבות העניין, מסקנה של היעדר קבילות. יש לתת את הדעת לחלקיות המסמך בבחינת משקלו הראייתי (השוו, ע"פ 869/81 שניר נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(4) 169, 197-195 (1984); יניב ואקי דיני ראיות כרך א 356-345 (2020)). אדרש לכך בהמשך הדברים.

84. אשר לטענת התובע שאת פגישת האיומים החיילת זכרה לפרטים בעוד שלא זכרה את פרטי שיחתה עם שפיר בעדות בבית המשפט – איני סבור שמדובר בטענה משכנעת. ההסבר שנתנה החיילת בעדותה שמדובר באירוע משמעותי שנצרב בזיכרונה הוא מתקבל על הדעת.

85. אציין לבסוף כי לא נעלמה מעיניי התנהגותה של החיילת בעת העדות בבית המשפט. היא דמעה בשלביה הראשונים של העדות כאשר תיארה את ההטרדה שחוותה ובשלבם אחרים פנתה לשטרן שישב באולם והטיחה בו כינויי גנאי והאשמות על כך שהרס את חייה. האם יש בכך כדי לחזק את מהימנות עדותה או דווקא לפגום בה? האם מדובר בדיסוננס בהתנהגותה? איני סבור שניתן לקבוע ממצאים כלשהם בקשר להתנהגות זו שניתן לתת לה פירושים שונים בנסיבות העניין (על כך שבקביעת ממצאים על בסיס התרשמות ממה שמכונה "אותות אמת" על בית המשפט לנהוג בצניעות ובמשנה זהירות ראו חוות דעתה של כב' השופטת ר' רונן בע"א 7300/21 אסרף נ' בובליל (12.3.2024) והאסמכתאות שם).

86. מסקנתי מן המקובץ היא שקיים קושי לתת אמון מלא ובלתי מסויג בעדות החיילת לביסוס הגנת אמת הפרסום, בשים לב ל"יש ולאין" הראייתיים בתיק, הכל – כפי שיפורט בהמשך הדברים.

4.4.4. פגישת האיומים: הערכת העדויות של קצין החימוש והנגד

87. קצין החימוש והנגד העידו כאמור שפגישת האיומים מעולם לא התקיימה. בחקירה הנגדית של שניהם לא היה ניסיון משמעותי לערער את מהימנותם או לבסס קשר מיוחד בין שטרן ובין הנגד אשר יכול היה לשמש כמניע לשטרן לפעול כפי שלפי הנתען פעל בפגישת האיומים הנתענת או לבסס מניע לכך שיתייצבו לעדות מטעם שטרן וימסרו עבורו עדות שקר בבית המשפט. גם בחקירה הנגדית של שטרן לא היה ניסיון לבסס קשרים כאלה, ולשאלת בית המשפט העיד שטרן שבזמן אמת הוא הכיר את השם של הנגד ושהיה אירוע שבו הנגד טיפל באוטו שלו שנתקע (עמ' 124 לפרוטוקול, ש' 31-25). גם לא הובאו עדים אחרים מטעם הנתבעים לביסוס קשר מיוחד בין שטרן ובין הנגד שיש בו כדי להסביר את ההתנהגות החמורה שיוחסה לשטרן בפגישת האיומים. ניתן, עם זאת, לטעון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

שאם אכן אירעה פגישת איומים הקצין והנגד שותפים למעשה הפסול ולכן יש להם מניע להכחישה, אך מנגד שמם לא נזכר בפרסומים ויש בכך כדי להחליש את ההסתברות למניע אפשרי כזה.

88. חקירתו הנגדית של הנגד הייתה לאקונית מאוד. קשה היה להתרשם לשם קביעת ממצאי מהימנות בעניינו. עדותו של קצין החימוש, לעומת זאת, עוררה אמון שהוא סיפר את הדברים כהווייתם במובן זה שהמענה שלו לשאלות שנשאל בחקירה הנגדית הציג תמונה עגומה בכל הנוגע לאופן הטיפול בתלונה של החיילת, לשון המעטה.

לפי עדות קצין החימוש, למרות שמדובר היה בפקודה ישירה שלו שעבדה במשרדו (גם אם לתקופה קצרה), עניין אותו הטיפול אך ורק בעניין הנפקדות. לא זו בלבד שהוא לא חשב לעשות דבר עם התלונה על ההטרדה המינית תחת ההנחה שקצינת הח"ן אמורה הייתה לטפל בכך, הוא אף יזם – בחוסר רגישות בולט – שינוי שיבוץ של החיילת וביקש להעבירה ממשרדו (עמ' 43 לפרוטוקול, ש' 13-16). גם לא עניין אותו, כעולה מעדותו, לעקוב אחר התלונה שהופנתה כלפי הנגד שהיה תחת פיקודו. הוא גילה אדישות לכך. שטרן, כעולה מעדותו של קצין החימוש, לא עקב אחר הטיפול באותה תלונה ולאחר שקצין החימוש עדכן את שטרן שהעניין מטופל שטרן לא שאל אותו כיצד התפתחו הדברים (עמ' 41-42 לפרוטוקול). שטרן העיד, בהקשר זה, שמדובר היה בגדוד המנהלה בו עסק סגנו בעוד שהוא היה אחראי על הסגל של הפלוגות שמוכשרות בבסיס לקצונה (עמ' 121 לפרוטוקול, ש' 10-13) וכי לא היה מתפקידו לעסוק במעקב אחר המקרה לאחר שדווח לו לפי עדות קצין החימוש (עמ' 123 לפרוטוקול).

ג.4.5. המסקנה ממכלול הראיות היא שלא הוכחה "פגישת האיומים"

89. מכלול הראיות מוביל אותי למסקנה שלא עלה בידי הנתבעים לעמוד בנטל הלא פשוט לבסס את הגנת אמת הפרסום בכל הנוגע לפגישת האיומים.

90. איני סבור שניתן לקבל את עמדת הנתבעים שהתרשומת של הפסיכיאטר שתוכנה צוטט לעיל ואשר מוטבע על גביה תאריך שקודם בכשבעה חודשים לפרסומים היא בגדר "ראיית זהב" שיש בה כדי להטות את הכף.

91. ראשית, מדובר בתרשומת חסרה. צורפו חלק מהעמודים בלבד. בקדם משפט שהתקיים ביום 2.1.2023 בהפסקה שנעשתה בדיון עייתי בלשכתי בתרשומת שחלקים בה הושחרו וההתרשומת הייתה שהחלקים המושחרים אינם רלוונטיים. עם זאת, מהעיון עלה, כפי שתועד לפרוטוקול, שהחיילת מסרה רק שני עמודים מתוך מסמך שנחזה להיות מסמך של ארבעה עמודים (כאשר עמודים 1 ו-3 חסרים). בא כוח הנתבעים מסר שהחיילת לא מסרה את העמודים החסרים ובהחלטה שניתנה נקבע שהמסמך טרם הוגש כראיה וכי "כל אחד מהצדדים יפעל כהבנתו וכל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

טענותיו שמורות לו" (עמ' 13-14 לפרוטוקול). אציין כי בא כוח הנתבעים מסר בדיון קדם המשפט שהוא יסביר את הדברים לעדה ומאמין שניתן יהיה להציג גם את העמודים החסרים. העמודים החסרים לא הוגשו ואף לא הוצגו לעיון בית המשפט. זאת, לפי עדות החיילת משום שהמסמך מכיל עניינים פרטיים (עמ' 55 לפרוטוקול, ש' 7-14). את פרטיותה של החיילת יש לכבד, כמובן, אך אי הצגת המסמך במלואו פוגמת מהותית במשקל שניתן לייחס לו.

92. שנית, אמנם התרשומת תומכת לכאורה בגרסת החיילת אך קיימים פערים שמעוררים שאלות. בחלק שלא הושחר במסמך דובר על כך שהחיילת סיפרה בצבא על ההטרדה של הנגד ו"אמרו לה שאם תפתח את זה תעוף מהבסיס ויהיה לה רע. וכנל מפקד הבסיס אלעזר שטרן". הן לפי הגרסה הראשונית שמסרה לשפיר, הן לפי עדותה במשפט שטרן הוא זה שאיים עליה אך לא כך נכתב בתרשומת ולא ברור מהמסמך מיהם אותם אלה ש"איימו עליה". גם לא ברור בדיוק מתוך המסמך למה מתייחסות המילים "וכנל מפקד הבסיס אלעזר שטרן"? האם לכך שסיפרה לשטרן על ההטרדה? האם לכך שגם הוא איים עליה? האם לכך ששטרן היה מיודע על התלונה או על האימונים? ניתן לפרש את הדברים לכאן ולכאן. בחקירה הנגדית העידה החיילת, בהקשר זה, ששטרן, הנגד וקצין החימוש "שותפים לפשע" ושהם "דיברו ביניהם בעיניים" (עמ' 57 לפרוטוקול) אלא שלא זה מה שנרשם. אם החיילת הייתה מוותרת על החיסיון ניתן היה לזמן את עורך המסמך – הפסיכיאטר – למתן עדות על מנת להבהיר את הרישום שערך ומה נמסר לו בהקשר הרלוונטי לשטרן. זאת לא נעשה וגם בכך יש כדי לפגום במשקל שניתן לייחס למסמך.

93. בשים לב לקושי במתן משקל מהותי לתרשומת, ולמכלול הראיות – היש והאין – לא הוכחה הגנת אמת הפרסום במידת ההוכחה הנדרשת בנסיבות העניין:

כך, לנוכח התהיות שעוררה עדות החיילת, כאמור, אשר אינן מאפשרות לתת אמון בלתי מסויג בעדותה תוך דחיית יתר העדויות.

כך לנוכח עדותם הסותרת של הנגד וקצין החימוש והאמון שעוררה עדותו של האחרון כאמור.

כך לנוכח פרטים מהותיים שהעלתה החיילת בעדותה שלכאורה ניתן היה לחזק באמצעות זימון עדים נוספים ומקום שהנתבעים לא הסבירו, כל שכן נתנו הסבר מניח את הדעת, לשאלה אם נעשה ניסיון לאתר עדים אלה לצורך זימוןם לעדות במשפט ואם כן מהם המאמצים שנעשו לאיתורם ומדוע לא הובאו לעדות. אלו העדים הרלוונטיים שהחיילת התייחסה אליהם בעדותה אשר יכולים היו לכאורה לתמוך במהימנות עדותה על-ידי אימות פרטים שונים בעדות אך לא זומנו למתן עדות:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

- החיילת העידה בחקירה הנגדית שמייד לאחר פגישת האיומים היא ישבה ובכתה במסדרון שמול משרד התחזוקה עם חייל ש"הוביל אותי והיה לי כתף" שאת שמו המלא היא פירטה ואותו חייל איים לדבריה על הנגד שלא יתקרב אליה (עמ' 49 לפרוטוקול ש' 18-22). החייל לא הובא לעדות ולא ניתן הסבר לכך.
- החיילת מסרה בעדותה שם מלא של עובדת סוציאלית שליוותה אותה בהליך גירושין אשר לדבריה היא סיפרה לה על פגישת האיומים בשנים 2010 או 2011 תוך שהסבירה שניסתה לגייס את העובדת הסוציאלית שנמנעת מתקשורת ולכן לא הצליחה לגייסה (עמ' 55 לפרוטוקול, ש' 21-25). גם אם אותה עובדת סוציאלית לא הייתה מעוניינת להתראיין לתקשורת לא הייתה מניעה לזמנה לתת עדות בבית המשפט על הדברים שהחיילת מסרה לה, בהינתן הסכמת החיילת לכך כפי שהעידה (וזכאותה לוותר על החיסיון). אלא שהעובדת הסוציאלית לא הובאה לעדות.
- עוד מסרה החיילת בעדותה, כאמור, פרטים של שתי חיילות נוספות באותה עת שאת שמותיהן הפרטיים ואת תפקידה של אחת מהן היא זכרה לומר ואשר לדבריה הנגד הטריד גם אותן ושטרן איים גם עליהן לא לדבר. גם חיילות אלה שעדותן היא לכאורה מהותית ואשר החיילת העידה שניתן לברר את שמותיהן המלאים תוך שהזכירה שם מלא של חבר של אחת מהן (עמ' 48 ש' 32, עמ' 49 ש' 2-1) לא הובאו לעדות ולא ניתנו הסברים לכך.
- החיילת גם מסרה כאמור בעדותה שסיפרה על המקרה לקצינת הח"ן במשפט שנערך בנוכחות קצין החימוש. אמנם החיילת העידה שאינה זוכרת את שמה של קצינת הח"ן אך הדעת נותנת שניתן היה לערוך בירור בעניין זה על מנת לזמנה לעדות שהיא קריטית בנסיבות העניין שעה שהיה זה מתפקידה של קצינת הח"ן לסייע לחיילת בקשר לתלונתה (עדות הקצינה בעמ' 39 ש' 27-31).

כך לנוכח חלוף הזמן הרב מאז האירועים – כמעט שלושה עשורים – והקושי שלפניו ניצב התובע אחרי שנים כה רבות לערוך בירור עובדתי מקיף על מנת להזים את גרסת החיילת.

94. איני סבור שעדות הקצינה רלוונטית, בהקשר זה, לחיזוק מהימנות עדותה של החיילת, כטענת הנתבעים – בבחינת עדות שיטה או מעשים דומים. ראשית, קיים שוני מהותי בין חומרת האירועים. בעוד שהאירוע בעניינה של החיילת מתייחס לפגישה נטענת שבה שטרן איים על החיילת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

שלא להתלונן בעניינה של הקצינה הטענה היא ששטרן לא טיפל בתלונה. שנית, לא הוכח במשפט ששטרן לא טיפל בתלונה של הקצינה. אדרש לכך בהרחבה בהמשך הדברים.

95. אציין, לבסוף, שלא ניתן לתת משקל כלשהו לעדות בן הזוג של החיילת אשר הובאה לחיזוק מהימנות עדותה. איני נותן אמון בגרסתו של בן הזוג. בן הזוג של החיילת העיד בחקירה הראשית שהחיילת סיפרה לו שהנגד הטריד אותה מינית ולאחר מכן היא ברחה והייתה נפקדת. לאחר מכן, כך סיפר, היא "אזרה אומץ, כמו שהבנתי למפקד הבסיס אז בזמנו, ואמרו לה, הפחידו אותה, אמרו לה אם את הולכת לספר את המקרה הזה מחוץ לחדר הזה, אנחנו נעשה לך שחור כל השירות. ובאמת העבירו אותה לתחזוקה" (עמ' 20 לפרוטוקול, ש' 10-12). לדבריו בחקירה הראשית הוא שמע את הסיפור ממנה בתחילת ההיכרות ביניהם לפני כ-10 שנים ולראשונה שמע שאותו מפקד בסיס הוא אלעזר שטרן "מתי שזה התפוצץ. לא מזמן. לא יודע תאריכים. כשהתפוצץ בטלויזיה בזמנו..." (עמ' 20 לפרוטוקול, ש' 21-26). אלא שבחקירה הנגדית בן הזוג שינה מעדותו באופן מהותי והעיד שהוא שמע את השם אלעזר שטרן כמי שהסיפור מתייחס אליו כבר לפני 10 שנים (עמ' 24 לפרוטוקול, ש' 4-14). שינוי מהותי זה בגרסה אינו מאפשר לתת אמון בעדותו של בן הזוג. אדגיש כי הקושי אינו נובע מהשתהות של החיילת במסירת פרטים לבן הזוג בקשר למעורבותו הנטענת של שטרן, ככל שכך היה, אלא לשינוי הגרסה המהותי תוך כדי עדותו של בן הזוג כאמור.

5.ג. לא הוכחה השתקת תלונת הקצינה

96. האירוע שבו עסק פרסום הקצינה היה טענתה ששטרן השתיק תלונה שלה על הטרדה מינית. לדבריה, כאמור, היא שטחה לפני שטרן תלונה על כך שקצין בכיר (בדרגת סגן אלוף) בבסיס הטריד אותה. שטרן אמר במענה לכך שיבדוק אך היא ידעה שהוא לא באמת יבדוק וכאשר ניסתה לברר מה קורה עם התלונה הוא התחמק והחלו להתנכל לה בבסיס.

97. הקצינה העידה בחקירה ראשית שקצין בכיר בבסיס ניסה לנשק אותה במהלך טרמפ שנתן לה לביתה. היא הדפה אותו ובכך העניין עימו הסתיים. בהמשך החלה לשמוע סיפורים מחיילות אחרות לגבי אותו קצין ולכן התלוננה על המקרה שלה. לדבריה ככל שניסתה לברר מה עם התלונה התנכלו לה יותר. כאשר נשאלה על השיחה עם שטרן השיבה שניגשה אליו כמה פעמים "בעניין והוא לא התייחס לזה ברצינות. כן, אני אטפל בזה, כן אני אעשה עם זה משהו" (עמ' 40 לפרוטוקול, ש' 29-30). כאשר התבקשה לתאר את פרטי השיחה עם שטרן השיבה שאינה זוכרת את הפרטים (עמ' 41 לפרוטוקול, ש' 5-11). הקצינה העידה גם שהתלוננה אצל קצינת הח"ן הפיקודית שמסרה לה שהיא תטפל בזה באופן אישי (עמ' 40 לפרוטוקול, ש' 13-16). בהמשך הסבירה שקיצרה את שירות הקבע מכיוון שלא עשתה דברים חשובים, וכאשר נשאלה לגבי הטיפול באותו קצין השיבה "לא נעשה טיפול. הוא נשאר בבסיס גם אחרי שהשתחררתי" (עמ' 41 לפרוטוקול, ש' 21-22). בחקירה הנגדית חזרה על כך שהיעדר הטיפול בא לידי ביטוי בכך שהקצין נשאר בבסיס וחיילות המשיכו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

להתלונן על נגיעות לא הולמות בהן (עמ' 42 לפרוטוקול, ש' 23-29). בחקירה הנגדית מסרה שנכנסה ללשכה של שטרן וסיפרה לו בפעם הראשונה אך לאחר מכן כשרצתה להבין מה קורה עם התלונה הפקידות בלשכה לא נתנו לה להיכנס לחדרו של שטרן מכיוון שהיה עסוק. על מנת לדבר איתו היא נשארה באזור הלשכה וכשראתה אותו "רדפה" אחריו ושאלה אותו מה קורה עם זה והוא השיב ש"זה בטיפולי" (עמ' 43 לפרוטוקול, ש' 1-12). היא הבהירה גם ששטרן לא אמר לה שהוא לא מטפל בתלונתה והדברים שנאמרו בראיון בהקשר זה הם פרשנות שלה לחיך של שטרן (עמ' 43 לפרוטוקול, ש' 13-30). עוד העידה שקצינת הח"ן שהייתה ממונה עליה מסרה לה שאותו קצין לא מטופל (עמ' 44 לפרוטוקול, ש' 7-10) ובהמשך מסרה שאותה קצינת ח"ן ממונה דיברה עם חיילות וכי הנושא טופל במערך הח"ן (עמ' 44 לפרוטוקול, ש' 5-24).

98. שטרן העיד שלא זכר את התלונה של הקצינה אך זכר שהיו תלונות אחרות נגד הקצין הבכיר (עמ' 155 לפרוטוקול). שטרן גם הסביר שכאשר מדובר בקצין בדרגת סגן אלוף הבירור הוא לא ברמת מפקד בה"ד 1 שהוא מפקדו הישיר אלא בדרג גבוה יותר וכי הוא לא הצליח לקראת המשפט לאתר את אותו קצין או לברר פרטים לגבי הטיפול שהיה בעניינו (עמ' 155-158 לפרוטוקול). הוא רק זכר לומר שהצעד שבו הוא נקט נגד אותו קצין היה שהוא לא התקדם בצבא (סעיף 20 לתצהיר, עמ' 158 לפרוטוקול ש' 31-32). שטרן ציין גם בחקירה הנגדית שהיו לו שיחות עם אותו קצין בקשר להתנהגות שלו והתלונות שהיו לגביו אך התרשמותי היא שמדובר בהשערות של שטרן לגבי מה שכנראה היה לדעתו ולא באמירות שמבוססות על זיכרון קונקרטי של שטרן. זאת שעה שהדברים לא נכתבו בתצהיר ולנוכח ההסתיוגויות שהביע שטרן בתשובותיו בחקירה הנגדית לשאלה מדוע לא כתב את הדברים בתצהיר (עמ' 159 לפרוטוקול, ש' 23-29).

99. הפרסום עוסק בעיקרו בטענה ששטרן השתיק תלונה של הקצינה ולא טיפל בה. נטל הראיה להוכחת אמיתות הפרסום מוטל על הנתבעים. לזו הטענה לא הוכח. ניתן בהחלט לקבל את עדות הקצינה שפנתה לשטרן ודיווחה על מעשיו של הקצין הבכיר, בהיעדר ראיה לסתור. ניתן בהחלט גם, בהיעדר ראיה לסתור, לקבל את עדותה שפנתה לשטרן בעניין זה פעם נוספת ונענתה שזה בטיפול. ניתן גם לקבל את תחושתה שהעניין לא טופל – על-ידי שטרן ובכלל – במידת הרצינות והנחישות הנדרשת שעה שהקצין הבכיר נותר בתפקידו פרק זמן משמעותי למרות שטף התלונות נגדו עליהן העידה.

100. אלא שלא הוכח שלא היה טיפול כלל, ובוודאי שלא הוכחה השתקה. כעולה מעדות הקצינה היא אינה יודעת להעיד מידיעתה מה היה הטיפול בעניינו של אותו קצין. האמירה שלה שהעניין לא טופל על-ידי שטרן היא מסקנה שמבוססת על העובדה שגם כאשר היא השתחררה (לאחר שקיצרה חלק מתקופת שירות הקבע) הקצין הבכיר המשיך בתפקידו בה"ד 1 תוך שחיילות המשיכו להתלונן עליו, כמו גם על עדות מפי השמועה שהקצין לא טופל המבוססת על דברים שנמסרו לה מפי קצינת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הח"ן הממונה עליה (שאת שמה היא לא זכרה) אשר לא העידה במשפט, כאשר באותה נשימה העידה שהנושא היה בטיפול מערך הח"ן.

101. מסקנותיה של הקצינה הן אמנם מסקנות אפשריות. ניתן בהחלט להבין את תחושותיה שהתלונה לא טופלה כפי שציפתה, ושאופן הטיפול לא הובא לידיעתה כמתלוננת ואולי כקורבן עברה (ואיני קובע מסמרות). עם זאת, לא די בנסיבות שתיארה הקצינה בעדותה על מנת לקבוע ממצא עובדתי בהליך משפטי ששטרן לא טיפל בתלונה כלל או השתיק אותה, כעולה מהפרסום. זאת, בהיעדר ידיעה אישית של הקצינה על האופן שבו נהג שטרן בזמן אמת בתלונתה, בהיעדר פרטים נסיבתיים נוספים ובהיעדרן של ראיות ישירות כגון עדות הקצין הבכיר עצמו שלא העיד במשפט או של מי שהיו ממונים על שטרן באותה תקופה. לא ניתן גם לזקוף לחובת שטרן לאחר חלוף שנות דור היעדרו של זיכרון לגבי הדיווח של הקצינה ופרטים לגבי הטיפול באותו קצין מעבר לאלו שמסר בעדותו (הקצינה עצמה לא ידעה בעדותה למסור פרטים רבים לנוכח הזמן הרב שחלף כפי שהעידה בכנות). תשובתו של שטרן בחקירה הנגדית שניסה לערוך בירור בעניין זה לצורך ההליך המשפטי והדבר לא עלה בידו לא נסתרה.

102. במאמר מוסגר אציין שנראה שבעניינה של הקצינה הכללים הראייתיים בנוגע לנפגעי עבירות מין אינם רלוונטיים. כך לנוכח השאלה העובדתית הדרושה בירור וכך גם לנוכח עדותה של הקצינה עצמה שהעידה על כך שהדפה מייד את הקצין הבכיר כשניסה לנשק אותה ולאחר מכן לא התקרב אליה (עמ' 40 לפרוטוקול ש' 1-11, עמ' 41 ש' 10), כמו גם שההשפעה הרגשית של האירוע עליה לא הייתה מהותית. כך העידה: "על עצמי בגלל שאני חזקה, זה לא מאוד השפיע עליי וקטעתי את זה" (עמ' 41 ש' 5-6 ו-11).

103. איני סבור גם שיש בטענות הנתבעים בסיכומיהם כדי לערער את מהימנות עדותו של שטרן בנוגע לכך שהוא אינו זוכר את האירועים מושא הפרסומים לאחר שחלפו שנות דור, כפי שגם מסר לשפיר בעניינה של החיילת באופן ספונטני בשיחות הטלפון. חלק מטענות הנתבעים מייחסות משקל רב לאי דיוקים לא מהותיים (למשל הפער בין התצהיר ובין תמליל השיחה עם שפיר בעניין שם החיילת) וחלק מהטענות מוציאות את הדברים מהקשרם (למשל הטענה ששטרן מסר לשפיר דברים לא נכונים בשיחות הטלפון). גם דבריו של שטרן וההסברים שנתן בחקירה הנגדית לגבי הראיון ברדיו, אף אם קשה לקבלם ולא ניתן ליישב חלק מהם עם תוכן הדברים שנאמרו בראיון ברדיו, ובמיוחד את האמירה בחקירה הנגדית שלא אמר בראיון שגרס תלונות אנונימיות על הטרדות מיניות (בשונה מהסברים לאמירות ברדיו לפיהם שטרן כשל בלשונו בראיון; לא התכוון לדברים כפי שנאמרו; וכי בפועל לא באמת גרס תלונות על אנונימיות על הטרדות מיניות), אין בהם כדי להאפיל על עדותו כולה ועל הגרסה שהוא אינו זוכר את האירועים הנטענים. אציין כי ניכר היה ששטרן היה כעוס וטעון בחקירה הנגדית ולעיתים גם לעומתי. לא מדובר בהלך רוח שנחזה להיות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

לא טבעי כאשר מדובר במי שנלחם על שמו הטוב מפני האשמות חמורות ביותר, וכשמדובר באירועים מהעבר הכה רחוק.

104. אציין, לבסוף, בהקשר זה, שלא עולה מעדותה של הקצינה שהיא הגישה תלונה פורמאלית נגד הקצין הבכיר שעליו דיווחה לשטרן. גבי יפה שושן שהייתה בשנות ה-90 קצינת ח"ן של מפקדת חילות השדה (בדרגת סגן אלוף) העידה על שני אפיקים להגשת תלונה בצה"ל. האחד, תלונה למשטרה הצבאית (מצ"ח). השני, תלונה משמעתית. לדבריה, מערך הח"ן נועד לתמוך בחיילות ולסייע להן. הגשת תלונה פורמאלית (בטופס מתאים) נעשית על-פי החלטה בלעדית של החיילת בתמיכה והכוונה של מערך הח"ן – בין אם באפיק משמעתית (שמטופל על-ידי מפקדיו של הקצין) ובין אם באפיק של פניה למצ"ח (שמטופל על-ידי המשטרה הצבאית) (עמ' 67-68 לפרוטוקול). אציין כי בכתב ההגנה של הנתבעים נטען (בסעיף 65) שהתגלה כי בעניינו של הקצין הבכיר הוגשה תלונה שטופלה לאחר זמן רב עקב הגשת תלונות נוספות וכי אם שטרן היה מטפל בעניין בזמן אמת יכולים היו להימנע מקרים נוספים. עמדה זו של הנתבעים – שאינה תואמת את פרטי הפרסום – לא פורטה ולא הוכחה במשפט.

ג.6. סיכום ביניים

105. מן המקובץ עולה שלא עלה בידי הנתבעים לבסס את הגנת אמת הפרסום. לא הוכחה במידה הנדרשת פגישת האיומים בעניינה של החיילת וגם לא הוכח ששטרן השתיק או לא טיפל בתלונת הקצינה. הטענה נדחית אפוא.

ד. דיון והכרעה בטענת הנתבעים שעומדת להם הגנת עיתונאות אחראית

ד.1. התשתית הנורמטיבית

106. הוראת סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע מקנה הגנה לאדם שעשה פרסום בתום לב בנסיבות שבהן "היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום".

107. **בדיון נוסף דיין הכיר בית המשפט העליון בהוראה זו כמקימה "הגנת עיתונאות אחראית"**. מתוך הכרה בחשיבותה של עיתונאות חופשית וחוקרת בחברה דמוקרטית נקבע כי קיימת "חובה עיתונאית" לפרסום מידע שיש בו עניין ציבורי. בית המשפט עמד על כך ש"אחת הפונקציות החשובות של כלי התקשורת השונים היא חשיפתם של אירועים ועובדות שאינם גלויים לעיני כל ואשר מצריכים לעיתים עבודת תחקיר" (**דיון נוסף דיין**, פסקה 53 לפסק דינו של הנשיא א' גרוניס). נקבע כי "לאור משקלם וחשיבותם של אינטרסים אלה, ראוי להבטיח את התקיימותה של עבודה עיתונאית אחראית על מנת שפרסומים בעלי ערך רב לציבור יראו אור. דברים אלה נכונים אף מקום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

שמדובר בפרסום שלא הוכחה אמיתותו באופן שיזכה את המפרסם בהגנת אמת הפרסום" (שם), פסקה 54).

בית המשפט הוסיף (פסקה 55) כי:

שיקול מרכזי נוסף הוא החשש מפני הרתעת יתר, אשר תוביל מפרסמים להימנע גם מעשיית פרסומים נכונים. בידי עיתונאי אין את מלוא כלי הבדיקה והחקירה שעומדים לרשות הרשויות. משכך, המידע שייחשף על ידו עשוי להיות מידע חדש שטרם עבר את כור ההיתוך של ההליך המשפטי. בתנאים אלה, גם מפרסם שפעל באופן אחראי וזהיר, עשוי לגלות לאחר הפרסום ובדיעבד, כי נפלה טעות בידו וכי הפרסום למעשה אינו בגדר אמת. כך למשל, מקום שלאחר הפרסום נתגלו ראיות או פרטים חדשים שלא היו קיימים קודם לכן או שלא היה ביכולתו של המפרסם להשיגם אף אם פעל כראוי. יצוין, כי לעיתים עצם פרסומו של מידע הוא המוביל לחשיפת פרטים חדשים אשר יש בכוחם ללמד על אמיתות הפרסום ואלמלא הפרסום הראשוני לא היו מתגלים. בהיעדר הגנה מפני אחריות בגין לשון הרע, עשוי מפרסם סביר ורציונלי להגיע למסקנה שפרסומו של מידע שאמיתותו לא קיבלה גושפנקה משפטית, מהווה סיכון שאין הוא מוכן ליטול על עצמו. זאת גם אם המידע נבדק באופן זהיר ושקול. כפועל יוצא מכך יימנע לא רק פרסום של מידע שלא הוכחה אמיתותו, אלא גם פרסומו של מידע אמיתי. שהרי, יש להניח כי במקרים רבים מידע שנבדק ביסודיות ובקפדנות הדרושות לא יתברר ככוזב. תוצאה בלתי רצויה זו היא, למעשה, מה שמכונה "האפקט המצנן".

108. שיקולים אלה ואחרים הובילו להכרה בהגנת "עיתונאות אחראית". מתוך מודעות לכוחה הרב של העיתונות ש"בכוחה לרומם או להשפיל, להחשיך עולמו של אדם ולערער מעמדו של גוף" (עניין קראוס, בעמ' 53) נקבע כי ההגנה אינה אבסולוטית. בהתאם, נקבע שהמפרסם יזכה להגנה כל עוד פעל באופן אחראי וזהיר (גם אם בדיעבד יתברר שהפרסום אינו משקף את האמת).

109. בחוות הדעת של כב' השופט ע' פוגלמן (כתוארו אז) בערעור דיין פורטו מבחנים רלוונטיים, אך לא ממצים, לבחינת העמידה בסטנדרט הנדרש לתחולת ההגנה (פסקאות 29-30) אשר אומצו בדיון הנוסף (פסקה 75 לפסק דינו של כב' הנשיא א' גרוניס). מדובר בסטנדרטים מחמירים (עניין רגב, פסקה 10 לפסק דינו של השופט י' עמית; והשוו, גנאים, קרמינצ'ר ושנור, בעמ' 343). נקבע כי המידע שייבחן לצורך בחינת תחולת ההגנה הוא רק זה שהיה מצוי לפני המפרסם בעת הפרסום ולא בחוכמה לאחר מעשה, כאשר יש לתת את הדעת הן לפעולות של המפרסם קודם לפרסום, הן לאופי הפרסום עצמו. נקבע גם שכללי האתיקה המקצועית עשויים לשמש כלי עזר לעניין זה למרות שאין הם מחייבים משפטית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

110. בכל הנוגע לפעולות המפרסם קודם לפרסום, בהתאם לפסיקה, יש לתת את הדעת לשאלות הבאות:

- האם המפרסם הסתמך על מקורות מהימנים ורציניים? כאשר ככל שמדובר במקורות רבים יותר ובלתי תלויים יש בכך כדי לחזק העמידה בסטנדרט הנדרש.

- האם המפרסם נקט אמצעים סבירים לשם אימות העובדות המופיעות בפרסום? זאת גם בשים לב לסעיף 5 לתקנון האתיקה המקצועית שלפיו לפני פרסום ידיעה יבדקו העיתון והעיתונאי את נכונותה במקור המהימן ביותר ובזהירות הראויה לפי נסיבות העניין. בכלל זה יש לבחון אם ביקש המפרסם את התייחסותו של מי שעלול להיפגע תחת ההנחה שבידיו מידע טוב לגבי הדברים המיוחסים לו.

111. בכל הנוגע לאופי הפרסום יש לתת את הדעת לפרמטרים הבאים:

- לטון הפרסום וסגנונו – האם הפרסום נקט לשון חד משמעית ביחס לעניינים שאינם ודאיים? כאשר ככלל עיתוני אחראי ימנע מניסוח מידע כעניין שבעובדה אם מדובר בחשדות.

- לנחיצות החלק הפוגעני – האם החלק שיש בו משום לשון הרע היה הכרחי להשגת התכלית של הפרסום או חלק בלתי נפרד ממנו והאם נתן היה לוותר על ההיבט הפוגעני, כאשר בהיבט זה יש להשאיר מרווח של שיקול דעת לעורך.

- לפרסום תגובתו של הנפגע ותמצית גרסתו – האם במסגרת הפרסום ניתן מקום הוגן לתגובת הנפגע אם התקבלה וכן אם הובאה תמצית גרסתו לתוכן הפרסום?

בעניין רגב נפסק בהקשר זה, בין היתר, כי יש לאפשר לנפגע הזדמנות סבירה למתן תגובה הן במובן זה שיש לפרוס לפניו את העובדות הנדרשות לשם גיבוש תגובה עניינית, הן לעניין מתן משך זמן הולם למתן התגובה. נפסק שמשך הזמן שייחשב כמספק למתן תגובה נגזר, בין היתר, מהיקף הפרסום, דוחק הפרסום והזמן הדרוש למושא הפרסום לשם עריכת בדיקות, התייעצויות וגיבוש התגובה וניסוחה (פסקה 26 לחוות הדעת של השופט י' עמית).

112. בנוסף, נפסק שיש לבחון את תום ליבו הסובייקטיבי של המפרסם ואמונתו באמיתות הפרסום (**עניין רגב**, פסקה 26 לחוות הדעת של השופט עמית).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

113. עוד נפסק שאין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים וכי (ערעור דיין), פסקה 30 לחוות דעתו של כב' השופט ע' פוגלמן):

המשקל שייתן בית המשפט למבחן כזה או אחר יושפע אף הוא מנסיבות המקרה. כך למשל, ככל שלשון הרע הנכללת בפרסום היא חמורה ופוגענית יותר ביחס לשמו הטוב של אדם, אפשר שתידרש עמידה דקדקנית יותר באמת המידה של "עיתונות אחראית". מנגד, דחיפותו האובייקטיבית של הפרסום ועוצמת הצורך הציבורי שאותו הוא נועד לשרת יכולים גם הם לקבל משקל מתאים במאזן השיקולים. כל מקרה ונסיבותיו.

114. בפן הראייתי יש לתת את הדעת גם לתיעוד המידע שנמסר לעיתונאי בזמן אמת. התייחס לכך כב' השופט י' עמית **בעניין רגב** (פסקה 17): "על עיתונאים להקפיד לתעד ו'למסמך' את התנהלותם מול מקורותיהם ואת פעולות התחקיר שביצעו, על מנת שיוכלו, במידת הצורך, להתגונן מפני תביעות לשון הרע באמצעות ראיות שאינן חסויות: העיתונאי האחראי נדרש להיות גם 'ממוסמך' כדי להתגונן מפני תביעות לשון הרע" (וראו גם פסקה 29 לחוות דעתו של כב' השופט ח' כבוב). אמנם דברים אלו נאמרו בהקשר של הוכחת העבודה העיתונאית כאשר המקורות חסויים, אך אני סבור שלהיעדר תיעוד מזמן אמת יכול שיהיה משקל ראייתי גם כאשר לא מדובר במקורות חסויים, כפי שיפורט בהמשך הדברים.

ד.2. לנתבעים לא עומדת הגנת עיתונאות אחראית בנוגע לפרסום הראשון (פגישת האיומים)

115. בחינת חומר הראיות בתיק על פי מבחני העזר השונים שנקבעו בפסיקה, מעלה שלא עלה בידי הנתבעים לשכנע שעומדת להם הגנת עיתונאות אחראית בכל הנוגע לפרסום עדותה של החיילת בדבר פגישת האיומים. זאת, גם בשים לב לעוצמת לשון הרע בפרסום וחומרת הפגיעה בשטרן שיש בהן כדי להקרין על סטנדרט הבחינה הדרוש (ערעור דיין, בעמ' 504; **עניין רגב**, פסקה 104 לפסק דינו של השופט נ' סולברג). להלן אדרש לטענות השונות שהועלו בהקשר זה הדרושות הכרעה.

ד.2.1. דחיית הטענה שהנתבעים הסתמכו על נכונות החיילת לעבור פוליגרף ועל הטיפול הפסיכולוגי

116. הנתבעים טענו שהסתמכו בעת הפרסום על נכונותה של החיילת לעבור בדיקת פוליגרף ועל כך שמסרה שסיפרה על האירוע בטיפול פסיכולוגי. מדובר בטענה עובדתית שלא הוכחה. איני סבור שדי בעדותו של שפיר (סעיפים 15-16 לתצהיר והדברים שמסר בחקירה הנגדית) שלפיה שהחיילת הציעה מיוזמתה בסוף השיחה עימו לעבור פוליגרף או שמסרה לו בשיחה על כך שסיפרה את הסיפור בטיפול הפסיכולוגי כדי להרים את הנטל להוכחת טענת הנתבעים שאכן כך נמסר לשפיר בשיחות הראשוניות עמה (אין חולק שתרשומת הפסיכיאטר נמסרה לנתבעים באופן חלקי זמן רב לאחר השידור). אלו הטעמים לדחיית הטענה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ראשית, מדובר בעדות יחידה של בעל דין שאינה נתמכת בראיות נוספות. החיילת כלל לא נשאלה בחקירה הראשית על המידע שמסרה לשפיר בשיחות שקדמו לפרסום, וממילא לא העידה שמסרה פרטים אלה באותן שיחות (על הטיפול הפסיכולוגי-פסיכיאטרי או הצעתה הנטענת לעבור בדיקת פוליגרף). גם אין אימות בעדותה לדברי שפיר בחקירה הנגדית שלפיהם "היא חזרה וציינה את זה [האירוע עם שטרן – ל' ג'] לאורך השנים לאורך הטיפול הפסיכולוגי" ולמטפלים שונים (עמ' 63 לפרוטוקול ש' 8-9, עמ' 88 לפרוטוקול, ש' 2-4), כאשר התרשומת היחידה שהוצגה במשפט מטיפול פסיכיאטרי היא משנת 2021.

שנית, שפיר לא תיעד בזמן אמת פרטים מהותיים אלה שלטענתו נמסרו לו בשיחות עם החיילת קודם לפרסום. לא הוצגה תרשומת כלשהי של השיחות עם החיילת מזמן אמת ויש קושי רב בכך.

שלישית, אין טענה שנעשתה בדיקת פוליגרף בפועל.

רביעית, לא ניתן הסבר מניח את הדעת לכך שלא הובאה לעדות התחקירנית רוני אבירם שאינה בעלת דין ואשר אליה פנתה החיילת ישירות כאשר לפי עדות שפיר החיילת דיברה גם איתה (עמ' 65 לפרוטוקול, ש' 9). הקושי בהיעדר עדות של התחקירנית מקבל משנה תוקף בהינתן שבפרסום עצמו נאמר שמדובר בסיפור שנמסר לתחקירנית ולא לשפיר.

תמישית, לא הייתה התייחסות לגורמים מהותיים אלה (פוליגרף וטיפול הפסיכולוגי) כמחזקים את עדות החיילת בכתב ההגנה המקורי (למרות שקיימת בו התייחסות שדוחה את טענת שטרן שהיה צריך לבצע לחיילת בדיקת פוליגרף), כאשר בעניין הפסיכיאטרי בלבד (בשונה מטענת ההסכמה לעבור פוליגרף) נוספה התייחסות בכתב ההגנה המתוקן. גם בתצהיר המענה לשאלון של שפיר בו הסביר שפיר במענה לשאלות שונות שנתן אמון בגרסת החיילת ואף התייחס לכך שאין חובה לביצוע בדיקת פוליגרף, שפיר לא התייחס לכך שמידת האמון שלו בעדות החיילת קשורה להצעה של החיילת לעבור בדיקת פוליגרף מיוזמתה או לכך שמסרה כי סיפרה על האירוע בטיפול פסיכולוגי בשיחות שקדמו לפרסום. זאת, בשונה מההיכרות עימה מתוכנית אחרת שנוכרה כנימוק לאמינותה (ת/28; השאלות צורפו לרשימת הבקשות שהגיש התובע ביום 8.9.2022).

אציין כי לא נעלם מעיני שלרר מסר בתצהירו ששפיר עדכן אותו לגבי פרטים אלה (אם כי התצהיר עמום בנוגע לעיתוי בו שפיר עדכן את לרר בכך לדבריו; סעיפים 14-16 לתצהיר לרר). בהינתן מכלול הנימוקים שלעיל, ובהינתן גם שלרר הוא בעל דין, כמו גם היעדר התייחסות בתצהיר של שפיר לכך שמסר פרטים אלה ללרר (קודם לשידור או בכלל), ובשים לב לפרק הזמן הקצר שבין מועד פניית החיילת לבין מועד השידור – אין בתצהיר לרר כדי לשנות ממסקנתי שלא הורם הנטל להוכחת פרטים אלה. יתירה מכך: עצם הצהרתו של לרר בתצהיר העדות הראשית ששפיר שיתף

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

אותו "בכל מה שאמרה החיילת" (סעיף 14 לתצהיר) אינה מעוררת אמון שכן בהיעדר מחלוקת על כך שלרר לא היה שותף לשיחות עם החיילת ובהיעדר תיעוד של אותן שיחות לא ברור מה הבסיס להצהרת לרר שמלוא המידע אכן הובא לידיעתו וכיצד הוא יכול לדעת שאכן מלוא המידע הובא לידיעתו.

117. כפי שצוין לעיל, בפן הראייתי ישנה חשיבות גבוהה וקריטית לתיעוד הפרטים בזמן אמת להוכחת ההתנהלות העיתונאית, במיוחד כאשר מדובר בפרסומים שעוצמת לשון הרע הגלומה בהם היא גבוהה. בהיעדר תימוכין בעדות החיילת, כמו גם היעדרו של תיעוד מזמן אמת, ולנוכח מכלול הנימוקים הנ"ל לא ניתן להסתמך על עדות שפיר כמספקת בהקשר זה.

ד.2.2. דחיית עמדת הנתבעים בדבר המשקל שניתן לייחס להיכרות האישית הנטענת

118. לא ניתן גם לקבל את טענתם הלא משכנעת של לרר (למשל בפרסום ת/17, עמ' 76 לראיות התובע ובחקירה הנגדית בעמ' 103) ושפיר (בתצהיר) שהיכרות אישית קודמת עם החיילת חיזקה את האמון בגרסתה. בדיון התברר שמדובר בהיכרות שטחית ביותר (עדות החיילת בעמ' 51 לפרוטוקול, ש' 25-33, עדות לרר בעמ' 102 לפרוטוקול ש' 6-29, ועדות שפיר בעמ' 73). ההתרשמות מהעדויות היא שלרר ושפיר ניסו להעצים את מידת ההיכרות עם החיילת באופן שאינו תואם את עדות החיילת עצמה ופוגם במידת האמון שניתן לייחס לעדותם, בהקשר זה.

ד.2.3. דחיית עמדת הנתבעים שתגובת שטרן בשיחות הטלפון עם שפיר חיזקה את גרסת החיילת

119. איני מקבל גם את עדות שפיר שהתגובות של שטרן בשיחות הטלפון חיזקו בעיניו את עדות החיילת. פרשנותו של שפיר את השיחות עם שטרן בתצהירו ובחקירה הנגדית אינה עולה בקנה אחד עם תוכן השיחות המוקלטות כהווייתן, אף לא בקירוב. מתוכן השיחות ברור שגרסת שטרן היא שהוא אינו זוכר את האירוע שתואר תוך שהוא חוזר ומסביר שלא ייתכן שאיים על החיילת ומנסה להתגונן מתוך המידע ששפיר מוסר לו מתוך עדות החיילת, כעולה מהקשר הדברים ואף מדבריו המפורשים של שטרן, לרבות מהשיחה השלישית שאליה מפנה שפיר בתצהירו (כאישוש חסר יסוד בדבריו של שטרן לגרסת החיילת).

ד.2.4. נפל פגם מהותי בהתנהלות הנתבעים שלא עשו מאמץ סביר לבחון את גרסאות הקצין והנגד

120. ניתן אמנם לקבל את עמדת הנתבעים שהספונטניות של פניית החיילת לאחר הראיון של שטרן ברדיו וההסברים של שטרן לדברים אלה בתוכניות טלוויזיה בהמשך היום חיזקו בעיניהם בזמן אמת את מהימנות עדותה של החיילת, כמו גם הסכמתה להעיד בבית המשפט, והצלבה שנעשתה לעניין מועד האירוע בו שטרן היה מפקד בה"ד 1 ופרטים שונים שמסרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

121. עם זאת, בנסיבות העניין לא היה די בכך. תגובתו הספונטנית של שטרן בשיחות הטלפון שהוא אינו זוכר אירוע כזה לאחר חלוף שנים כה רבות והכחשתו שלא ייתכן שהיו דברים כאלה היא סבירה והגיונית. גם אם קודם לשיחות הטלפון הנתבעים סברו שלא נדרש אימות של המידע עם יתר הנוכחים בחדר (שאת שמותיהם הם לא ביררו עם החיילת קודם לשיחה הראשונה עם שטרן שעלה ממנה ששפיר כלל לא ידע שהיו נוכחים נוספים לפי גרסת החיילת), לאחר שהתקבלה עמדתו של שטרן שהוא לא זוכר את המקרה וכי לא ייתכן שאמר את הדברים תוך שהפציר שהמידע ייבדק אל מול הנוכחים האחרים "לפני ששופכים דם" חובתם העיתונאית של הנתבעים הייתה, לכל הפחות, לעשות מאמצים משמעותיים לערוך בירור רציני קודם לפרסום. כך ביתר שאת לאחר שהמסר ששפיר העביר לשטרן היה שהדברים יבדקו קודם לפרסום. והכל – על מנת שניתן יהיה, לכל הפחות, לשקול את הפרסום לאחר בחינת עדויות אלה או אם נדרש לתת להן ביטוי בפרסום. לא הוכח שנעשו מאמצים, כל שכן מאמצים רציניים.

122. אזכיר שהפניה של החיילת למערכת הצינור הייתה בשעה 19:20. שפיר שוחח עם שטרן לראשונה בשעה 21:20 או סמוך לכך (סעיף 11 לתצהיר שטרן שלא נסתר) והשידור היה בשעה 22:56. בתצהירו של שפיר נכתב "ניסינו לאתר ולשוחח עם הקצין, אולם לא הצלחנו. בדיעבד הבנתי שהשם אצלנו היה משובש (...), ולכן כנראה, לא הצלחנו לאתרו" (סעיף 25 לתצהיר). אין בתצהיר פירוט של אותם מאמצים שנעשו לפי הנטען לאתר את הקצין ומי היה אמון עליהם. בחקירה הנגדית שפיר ציין שניסו להגיע לקצין החימוש ברשתות חברתיות וספר טלפונים ובדיעבד הוא הבין שלא הצליחו בגלל השיבוש בשם (עמ' 72 לפרוטוקול ש' 9-16, עמ' 75 לפרוטוקול ש' 4). קיים קושי לתת משקל לעדות שפיר לגבי הניסיונות לאתר את קצין החימוש הן לנוכח היעדר פירוט בתצהיר, הן משום שגם מהתצהיר וגם מהחקירה הנגדית עולה שהוא לא עסק בניסיון האיתור בעצמו ומי שהיה אמון על כך (התחקירנית רוני ואולי גם אחרים) לא הובא לעדות (עמ' 87 לפרוטוקול).

123. מעבר לכך, אף אם היו מוכחים חיפושים ברשתות חברתיות וספר טלפונים בעניינו של הקצין, לא היה די בכך. שפיר מסר את השם לשטרן בשעה 21:28; פחות משעה וחצי לפני הפרסום. כאשר מדובר בפרסום כה חמור שמתייחס לאירוע שאירע לפני שנים כה רבות, ובהינתן שתגובתו הסבירה של שטרן הייתה שהוא לא זוכר אירוע כזה (וכי לא ייתכן שאמר את הדברים), נדרשה בחינה מעמיקה יותר שאין חולק שלא נעשתה. זאת, גם אם המשמעות של בדיקה זו היא דחיית הפרסום ליום אחר. כך, ניתן היה לפנות לשטרן על מנת שיסייע לאתר את קצין החימוש. כך, ניתן היה לפנות לנגד ששפיר העיד שלא חשב כלל שיש צורך לקבל את עמדתו קודם לפרסום (עמ' 74 לפרוטוקול, ש' 13-17) ולנסות להגיע לקצין החימוש דרכו, ואציין שאין חולק שמספר ימים לאחר מכן התקיימה שיחה מטעם הנתבעים עם הנגד (שהכחיש את פגישת האיומים). כך, ניתן היה לפנות לחיילת על מנת שתסייע לאתרו. כל אלו – אין מחלוקת שלא נעשו בפרק הזמן הקצר של פחות משעה וחצי בין השיחה עם שטרן ובין השידור. חומר הראיות אף מצביע על כך שהנתבעים גמרו אומר לפרסם את הדברים עוד באותו לילה, כעולה משיחה הראשונה עם שטרן ושפיר. הבהילות של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הנתבעים לפרסום אינה יכולה להצדיק את האופן שבו פעלו אשר לא אפשר לשקול את הפרסום לאחר עריכת בירור כנדרש או לשקול פרסום מאוזן יותר המביא גם את גרסת יתר הנוכחים בחדר.

124. את טענתם של הנתבעים בסיכומיהם שלא היה צורך בבירור עם קצין החימוש והנגד משום שהם היו "שותפים" לטיוח לא ניתן לקבל. זוהי בדיוק אותה עיתונאות מסוכנת שמפניה הזהיר בית המשפט העליון בפסיקותיו. אגינדה עיתונאית שמבקשת לתמוך בקורבנות של עבירות מין ולהוציא את סיפורן לאור היא מבורכת. יש בה כדי לתרום לשיח הציבורי ולסייע לנפגעות אחרות בהיבטים שונים. אגינדה כזו, אין בה, עם זאת, כדי להצדיק התעלמות ממי שעשויים להיפגע מהפרסום תוך התפרקות מהחובות המוטלות על עיתונאות חוקרת זהירה. גם אם לנתבעים היו טעמים טובים ואפילו מצויינים להאמין לגרסת החיילת אין בכך כדי לפטור אותם – כמי שמבקשים לחסות תחת הגנת עיתונאות אחראית – מלשמור על "ראש פתוח" ולבחון את הדברים בעיניים ביקורתיות. לשם כך נועדה ההגנה על עיתונאות האחראית שבצילה מבקשים הנתבעים לחסות. זוהי הגנה שנועדה להגן על פרסומים של עיתונאות חוקרת רצינית, אחראית וזהירה. לא על פרסומים חפוזים שלא נבדקו כנדרש.

כך בכלל וכך בפרט כאשר מדובר באירוע כה חמור שהתרחש לפני שנים כה רבות מקום בו הנפגע מהפרסום מוסר גרסה סבירה שהוא אינו זוכר את המקרה של החיילת (ולכן לא יכול להתגונן) כאשר לא ייתכן, לדבריו, שאיים על החיילת. והכל – תוך שהוא חוזר ומפציר לברר את הדברים עם הגורמים הרלוונטיים ("הנוכחים בחדר") קודם לפרסום. והדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח פוטנציאל הנזק הגדול לשטרן שהיה מועמד באותה עת לתפקיד בכיר.

התשובה לשאלה אם תוצאות הבירור – אם היה נעשה בזמן אמת – היו משפיעות על תוכן הפרסום או היו צריכות להשפיע אינה רלוונטית. תשובות הנתבעים היום חסרות משמעות ובגדר חוכמה שבדיעבד. יתירה מכך: קבלת עמדת הנתבעים שבדיעבד הבירור לא היה נחוץ לנוכח תוצאותיו מכיוון שלא הייתה אמורה להיות לו השפעה על הפרסום מכיוון שגם היום הם מאמינים לחיילת – יש בה משום תמריץ רע שלא לנהוג באחריות ובזהירות מלכתחילה.

125. איני מקבל גם את עמדת הנתבעים שממילא לא ניתן היה להגיע לקצין החימוש בתוך זמן סביר לנוכח פרק הזמן שלקח לשטרן לאתרו. הנתבעים לא פעלו, כאמור, באפיקים אפשריים לאיתור קצין החימוש והם אינם יכולים להיבנות מספקולציות בדבר "מה היה אילו?" היו נוהגים כנדרש וכמצופה מהם. יתירה מכך: שטרן העיד שהוא לא זכר את הפרטים שנמסרו לו בשיחת הטלפון עם שפיר לגבי שמות הקצין והנגד. הסבר זה הגיונו בצידו, ובפרט לנוכח ההסבר של שטרן שהשיחות נעשו בשעת לילה מאוחרת כאשר היה בנסיעה לאחר יום לא פשוט (עמ' 132 לפרוטוקול, ש' 19). הוא אף נתמך בעדות של ראש הלשכה של שטרן יעל וולף בר-אל שעדותה הותירה רושם חיובי. לדבריה, היא ביקשה מלרר את השמות לצורך עריכת בירור אך אלו לא נמסרו לה חרף

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

בקשתה. כלומר, אף אם היה מקום לתת משקל להנחה של הנתבעים שלהם היה לוקח פרק זמן ארוך יותר לאתר את קצין החימוש מזה שלקח לשטרן, הרי שהנחה זו אינה יכולה לעמוד משום שהבירור של שטרן היה מבלי שהשמות היו ידועים לו. ניתן אף להניח ששטרן היה פועל באופן נמרץ יותר לעריכת הבירור אם הנתבעים היו מוסרים לו שהם ממתנינים עם הפרסום פרק זמן מסוים על מנת שיסייע באיתור קצין החימוש.

ד.2.5. פרק הזמן שנקצב לתגובת שטרן היה רחוק מלספק ולכן בלתי סביר

126. לכך יש להוסיף את משך הזמן הקצר – בשעות הערב המאוחרות – שבו התאפשר לשטרן להתייחס לפרסום; פרק זמן שהיה רחוק מלספק ולכן היה בלתי סביר. כאמור, השיחה הראשונה של שפיר עם שטרן הייתה סביב 21:20. שטרן התבקש להעביר תגובה בכתב כבר בשעה 21:42 ותגובה בכתב מטעמו הועברה בשעה 22:13 (ת/10). השידור היה בשעה 22:56 אך בשעה 22:20 כבר החלה הקלטת התוכנית (סעיף 22 לתצהיר לרר; נ/9).

פרק זמן כה קצר לא אפשר עריכת בירור של שטרן לגבי אותו אירוע נטען שאירע לפני שנות דור על מנת לגבש התייחסות מלאה לאחר איתור הנגד וקצין החימוש וקבלת התייחסותם. אמנם שטרן לא ביקש זמן נוסף כדי להעביר התייחסות לאחר בירור עם הקצין והנגד, אך איני סבור שיש לזקוף זאת לחובתו, בנסיבות העניין. כך על רקע עיתוי הפניה אליו בשעות הלילה כשעה וחצי לפני הפרסום (שטרן העיד שהיה בנסיעה לאחר יום מתיש בו התראיין בטלוויזיה בהתייחס לדברים שמסר בראיון ברדיו; עמ' 132 ש' 18-19). כך על רקע ההבנה של שטרן שהנתבעים גמרו אומר לפרסום את הדברים באותו ערב כפי ששפיר מסר בשיחת הטלפון הראשונה (וראו עדותו של שטרן בעניין זה על כך שניסה בשיחות עם שפיר לשכנע אותו להימנע משידור באותו ערב בעמ' 132-133 לפרוטוקול). כך גם על רקע תשובתו של שפיר לשטרן בשיחת הטלפון השנייה שהוא ישוחח עם הקצין והנגד קודם לפרסום – מה שאין חולק שלא נעשה למרות הבטחתו של שפיר (ועם הנגד גם אין חולק שלא היה ניסיון לשוחח קודם לשידור).

ד.2.6. דחיית עמדת הנתבעים בדבר בהילות הפרסום

127. איני סבור גם שניתן לקבל גם את עמדת הנתבעים שמדובר בפרסום שחשיבותו כה גדולה שהיה הכרח לפרסמו באותו לילה; פחות משלוש שעות לאחר שהחילת פנתה למערכת התוכנית. גם אם ניתן לקבל את העמדה שהראיון של התובע ברדיו הפך את הפרסום לאקטואלי וקיימים שיקולים עיתונאיים וציבוריים לגיטימיים לפרסמו במהירות וסמוך לאותו ראיון בהיבטים של קידום השיח הציבורי, אין בכך, בנסיבות העניין, כדי להצדיק את הבהילות לפרסום עוד באותו לילה. זאת מבלי שנערכו הבדיקות הנדרשות לאימות הפרסום ותוך מתן משקל לא סביר ולא מידתי לחומרת הפרסום ומידת הפוגעניות שלו בתובע, בשים לב למועד האירועים וחוסר היכולת של התובע להתגונן מפני הפרסום עקב כך (לדעה שלפיה יש לשלול את הגנת העיתונאות האחראית מקום שהפרסום נעשה לפני שהעיתונאי הספיק לערוך את הבדיקות הנדרשות ראו **גנאים, קרמינצו**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ושנור, בעמ' 347). דווקא בנסיבות כאלה יש חשיבות להבטיח שהפרסום יבוצע לאחר בדיקה אחראית ורצינית על מנת שלא יגרם נזק בלתי הפיך וחסר תקנה לשמו הטוב של אדם, כפי שאירע בעניינו של התובע כאשר הפרסום הראשון הוביל לפרסומים נוספים תוך שנוצר הרושם המזיק כאילו "אין עשן בלי אש".

ד.2.7. קושי בהיעדר בדיקה ולו מינימאלית של מניע פוליטי

128. יש טעם גם בטענת התובע שלמרות הספונסניות של הפניה היזומה של החיילת למערכת לאחר הראיון של שטרן, הייתה הצדקה בנסיבות העניין לערוך בירור ולו מינימאלי (שאין חולק שלא נעשה) בנוגע לאפשרות שקיים מניע פוליטי אפשרי ולשקול, בשים לב לכלל הנתונים, אם לתת גילוי בפרסום בדבר פועלה הפוליטי ותמיכתה של החיילת בבנימין נתניהו והתנגדותה הנחרצת לממשלה בה כיהן שטרן (ת/43). זאת, בשים לב לחומרתו הרבה של הפרסום ולמועמדותו של שטרן לראש הסוכנות היהודית באותם ימים. היעדר בירור מינימאלי של כיוון זה על-ידי הנתבעים שלא נשקל בזמן אמת (עמ' 72 לפרוטוקול, ש' 17-27) מעורר קושי בלתי מבוטל בעבודה העיתונאית שנעשתה.

129. איני סבור שהיה בהצעתם של הנתבעים לשטרן שיישלח לתוכנית בלילה שלאחר מכן, ביום 11.10.2021, נציג מטעמו או מישהי המכירה אותו שתגן עליו, כדי לרפא את הקשיים בהתנהלות העיתונאית. בכלל זה, יש להביא בחשבון שאין אינדיקציה שבאותו מועד שטרן כבר הגיע לנגד ולקצין החימוש ולעדוטה של ראש המטה שלו, וולף בר אל, שבאותו יום היא שוחחה עם לרר לקבלת שמות המשתתפים בפגישה שלא נמסרו לה למרות הבטחותיו. אציין עוד, בהקשר זה, כי סמוך לאחר הפרסום התבקשו הנתבעים על-ידי לשכת שטרן לבדוק שוב את הדברים לעומקם (ת/10 בעמ' 45).

ד.2.8. לא נפל פגם בטון הפרסום וסגנונו

130. אשר לתוכן הפרסום עצמו (ת/5), איני סבור שנפל פגם בטון הפרסום וסגנונו. פגישת האיומים הוצגה בתוכנית כטענה של החיילת שפנתה למערכת התוכנית מיוזמתה ולא מעבר לכך. אין מחלוקת גם שהחלק הפוגעני היה נחוץ שכן הוא בלב הפרסום ואין מחלוקת גם שהיה בפרסומו עניין ציבורי. גם תגובתו של שטרן בכתב פורסמה כפי שהיא. כפי שאפרט בהמשך הדברים כך לגבי הפרסום הראשון. שונים הם פני הדברים בעניינם של פרסומים אחרים שעסקו בפגישת האיומים ביום שלמחרת.

ד.2.9. נפל פגם באי מתן ביטוי בפרסום להפצרת שטרן לקיים בדיקה עם הקצין והנגד

131. קיים קושי בתוכן הפרסום במובן זה שלא ניתן בפרסום ביטוי לכך שבשיחות עם שטרן הוא הפציר בנתבעים לבדוק את הדברים עם הנגד ועם קצין החימוש וכי בדיקה כזו לא נערכה קודם לפרסום. זהו מידע מהותי שהיה על הנתבעים לכלול בפרסום כגילוי לצופה שהדברים לא נבדקו למרות הדרישה לכך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

132. איני סבור, עם זאת, שיש מקום לקבל את טענת התובע בסיכומיו שהצגת השיחה עמו סולפה במובן זה שהוצג חלק שבו "זרם התובע עם הספקולציות שברא שפיר לגבי פגישה שלא הייתה". הוצג בפרסום החלק בשיחת הטלפון שבו שטרן אמר ש"אין דברים כאלה בעולם. אין אפילו אירוע אחד שאני מכיר", וקודם להצגת החלק ששודר בו לטענת התובע הוא "זרם" עם שפיר, הובאו גם דבריו של התובע שלפיהם "אם אתה אומר שקראתי להם לחדר... אז כן טיפלו בענייני". כלומר, ניתן להבין מהאופן בו נערכו דבריו של שטרן, וממכלול הפרסום, כמו גם מהתגובה הכתובה של שטרן שפורסמה, שההתייחסות של שטרן לכך שהתלונה טופלה מבוססת על ההנחה ששטרן אכן קרא לחיילת וליתר הנוכחים לחדר כטענת החיילת. גם אם ניתן היה לערוך ולהבהיר את הדברים באופן מדויק יותר, ניתן לומר שמדובר בעריכה סבירה בהקשר זה, בשים לב להלכה הפסוקה שלפיה יש להתחשב בגמישות עריכתית.

ד.2.10. סיכום ביניים: הפרסום הראשון אינו מוגן תחת הגנת עיתונאות אחראית

133. המענה לשאלה אם פרסום כזה או אחר חוסה תחת הגנת עיתונאות אחראית נגזר כאמור ממכלול הנתונים הרלוונטיים בנסיבות המקרה. בכל הנוגע לפרסום פגישת האיומים, בשים לב לחומרת הפרסום, למועד התרחשות האירוע הנטען, ולגרסה הראשונית הספונטנית שמסר שטרן, אני סבור שנפלו פגמים מהותיים בעבודתם העיתונאית של הנתבעים. פגמים מהותיים אלה מוליכים למסקנה שהפרסום אינו חוסה תחת ההגנה.

134. אציין, בהקשר זה, כי חומרת הפרסום נובעת, בנסיבות העניין, לא רק מעוצמת לשון הרע בפרסום אלא גם מעיתוי הפרסום עת ששטרן היה מועמד לתפקיד בכיר. לאחר שנעשה פרסום מכפיש בלתי מבוסס בעניינו של מי שמועמד לתפקיד ציבורי בכיר, לכל הפחות במקרים רבים, לא ניתן יהיה להחזיר את הגלגל לאחור. יתירה מכך: הנזק עשוי להיגרם לא רק לאותו אדם שמתמודד לתפקיד אלא לציבור כולו בהנחה שמדובר באדם ראוי שבחירתו עשויה להיות מסוכלת בשל פרסום לא מבוסס (עניין שהוא קשה מאוד להוכחה). עיתונאות אחראית – שההגנה המוקנית לה מפני תביעות לשון הרע נועדה לשרת את אינטרס הציבור – מחויבת לפעול לפי סטנדרטים שיביאו בחשבון את הנזק הפוטנציאלי למושא הפרסום על מנת למזער את ההסתברות לפרסום שגוי או לא מאוזן.

ד.3. הכתבה בדבר השתקת תלונת הקצינה (הפרסום השני) חוסה תחת הגנת עיתונאות אחראית

135. בכל הנוגע לפרסום השני בעניין השתקת תלונת הקצינה, במכלול הנסיבות, אני סבור שעומדת לנתבעים הגנת עיתונאות אחראית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

136. מחד גיסא אכן עולה מהרישה של עדות הקצינה טענה חמורה להשתקת תלונתה, אם כי במדרג חומרה נמוך משמעותית מפרסום פגישת האיומים. העדות אף הוצגה בפתח מהדורת החדשות המרכזית כעדות להתעלמות מתלונה באופן שמחמיר את פוגעניות הפרסום. מאידך גיסא, נראה שהאדם הסביר מבין מתוכן הראיון עם הקצינה עצמה שטענת ההשתקה מבוססת על פרשנות של הקצינה שסיפרה בראיון ששטרן אמר שיבדוק את התלונה אך היא פירשה את תגובותיו כמי שלא הייתה לו כוונה לערוך בדיקה וכמי שמתחמק ממתן מענה לגבי גורל התלונה כאשר ניסתה לברר עמו אודותיה, כאשר במקביל אותו קצין מטריד נותר בתפקידו בבסיס. יש בכך כדי להקהות מחומרת הפרסום.

137. על כך יש להוסיף שבמקרה זה הגורם הרלוונטי ביותר לבירור העובדות הוא שטרן עצמו שלפי הנטען לא טיפל בתלונה. שטרן התייחס לפרסום בתגובה מהותית, קונקרטי ונחרצת חרף חלוף הזמן הרב שלפיה הוא מכיר את המקרה שטופל בחומרה באופן שמקום שירותו של הקצין שונה ומשך שירותו קוצר. זאת, כאשר מנגד, כאמור, לא ברור מעדות הקצינה שהובאה בפרסום מה הבסיס לדבריה שהתלונה לא טופלה מעבר לתחושות ולכך שהקצין בפועל נותר בבסיס.

138. בכתבה גם צוין שישנן נשים, לשון רבים, ששירתו עם שטרן אשר יצאו להגנתו תוך ששודרה עדות של אחת מהן, גב' דפנה הררי, באופן שמאזן את התמונה.

139. במכלול הנתונים, נראה שמדובר בכתבה מאוזנת שנתנה ביטוי ראוי לתגובה של שטרן שבמקרה זה, בשונה מהפרסום הראשון, לא הפנה לעריכת בירור נוסף שנדרש לטעמו כמי שעלה מתגובתו שהוא מודע לפרטי המקרה. עמדתו של שטרן בסיכומים שהיה על איידן לבדוק את נהלי צה"ל לא נטענה בתגובה שהועברה בזמן אמת ולא ניתן לקבלה. על כך יש להוסיף שאיידן הביאה בכתבה גם את עמדת צה"ל שלפיה אין דרך לבדוק תלונות מלפני שלושים שנים, וכי גם בסיכומיו שטרן לא הסביר איזה בירור נוסף נדרש היה לעשות קודם לפרסום שלא נעשה מעבר לעניין הנהלים כאמור ובדיקת פוליגרף שלפי הנטען צריך היה לערוך לקצינה.

140. יתירה מכך: לנוכח החומרה הפחותה משמעותית של עדות זו בהשוואה לפרסום פגישת האיומים ניתן לומר שפרסומה של פגישת האיומים יכול היה לשמש כאינדיקציה מאמתת לפרסום השני. זאת, בשים לב גם לספונטניות של פניית הקצינה לאיידן (באמצעות בת זוגה של הקצינה שלאיידן הייתה היכרות קודמת עמה), בעקבות אירועי היום הקודם. יש בכך כדי לעורר אמון בתלונה, כפי שהעידה איידן (למשל בסעיף 22 לתצהירה). מן הנימוקים שפורטו איני סבור שבנסיבות העניין יש הצדקה להתנות את הגנת עיתונאות אחראית בעריכת בדיקות פוליגרף, כטענת שטרן, וזאת מבלי שאני מביע עמדה אם קיימים מקרים שבהם תהא הצדקה לכך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

141. הקושי העיקרי שניתן להצביע עליו בעניין הפרסום השני הוא לגבי אופן עריכת הכתבה במובן זה שלא נאמר במפורש שהטענה כלפי שטרן בדבר התעלמות מתלונת הקצינה מבוססת על פרשנות של הקצינה את התנהגותו של שטרן ומכך שהקצין נשאר בתפקידו בבסיס. בהינתן מכלול הנתונים כאמור, איני סבור שיש בעניין זה כדי לשלול את ההגנה, בנסיבות העניין, שבהן נראה כאמור שהצופה הסביר מבין זאת מצפיה בכתבה (גם אם הדבר לא נאמר במפורש).

142. לא מצאתי גם שיש בטענות שונות של התובע כדי להטות את הכף לשלילת ההגנה.

143. אשר לטענת התובע שאי הבאת דבריה של גב' קרן ירושלמי בכתבה מהווה פגם מהותי – איני סבור כך. לפי התצהיר של ירושלמי איידן שאלה אותה אם היא מכירה את הסיפור של הקצינה ששטרן לא התייחס לתלונתה על הטרדה מינית וירושלמי השיבה שלא היה מקרה כזה אלא ששטרן היה מפקד ערכי שהתייחס ברצינות לתלונות, כאשר בחקירה הנגדית ירושלמי דייקה את הדברים כאשר אמרה שהיא לא זוכרת מקרה כזה בניגוד לאמור בתצהיר בו נכתב שלא היה דבר כזה (עמ' 22 לפרוטוקול ש' 14-28). סביר שבכך שירושלמי לא ידעה לספר לאיידן על המקרה של הקצינה לא היה כדי לפגום, ודאי לא באופן מהותי, במהימנות הדברים שמסרה הקצינה לאיידן מנקודת מבטה של איידן בזמן אמת.

144. אשר לטענת התובע כאילו ירושלמי מסרה לאיידן דברים שסותרים את דברי הקצינה בכתבה שהשתמע מהם שיש קשר בין התובע ובין טענת הקצינה שהתנכלו לה בבסיס ולכן היא קטעה את שירותה, איני סבור שפרשנות זו של התובע עולה מצפיה בכתבה בעיניים של צופה סביר. מכל מקום, לא עולה מסעיף 6 לתצהיר ירושלמי שלכאורה סותר את פרשנות התובע לתיאור הדברים בכתבה (פרשנות שלטעמי אינה משקפת את הדברים נכונה, כאמור) שירושלמי מסרה מידע זה לאיידן. לפי התצהיר של ירושלמי לאחר שהקצינה סיימה את השירות היא מסרה לירושלמי שלא טוב לה בבסיס וכי הסתכסכה עם קצינת הח"ן הפיקודית. אלא שירושלמי אינה כותבת בתצהיר שמסרה זאת לאיידן בשיחתן. לכן גם לא ניתן לבוא לנתבעים בטרוניה שלא ניתן ביטוי לדברים אלה בכתבה, כפי שטוען התובע.

אשר להיעדר התייחסות בכתבה לעדות החיובית של ירושלמי לגבי שטרן, הרי שכאמור לעיל, בכתבה נזכר שיש נשים שיצאו להגנת שטרן, לשון רבים, והובאה עדות לדוגמה של גב' דפנה הררי. היעדר התייחסות ספציפית בכתבה לדברי ירושלמי, בהקשר זה, בין אם מכיוון שירושלמי לא הייתה זמינה להתראיין ובין אם כשיקול עריכתי שעה שהובאו דברי הררי (עמ' 27 לפרוטוקול, ש' 23 עד עמ' 28 ש' 6) – הוא לגיטימי וסביר. לא מדובר בהשמטה מהותית מהפרסום, בנסיבות העניין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

145. גם טענות נוספות שהעלה התובע בסיכומיו שבעטיין הוא סבור שלא קמה הגנה לנתבעים בגין הפרסום השני מכיוון שסילפו לטענתו את דברי הקצינה או יצרו רושם דרמטי מוגזם (סעיפים 38-39 לסיכומים) אינן משכנעות ואיני סבור שיש בהן ממש, כעולה מצפייה בפרסום.

146. התביעה בגין הפרסום השני נדחת אפוא.

ד. הפרסום השלישי: עיוות דברי הקצינה בפרסום השני שאינו חוסה תחת הגנה כלשהי

147. הפרסום השלישי (ת/12) הוא סיקור של הפרסום השני באתר האינטרנט של חדשות 13, בפייסבוק ובטוויטר. אלא שבעניינו של פרסום זה לא עומדת לנתבעים הגנת עיתונאות אחראית. בפרסום השני, כאמור, הקצינה מספרת בעדותה לגבי שטרן "הוא חייך, היה לו תמיד מן חיוך כזה, אה שטויות זה שום דבר ושום דבר, בסדר בסדר אני אבדוק".

148. מצפייה בפרסום השני עולה בבירור שכוונת הקצינה היא שהמילים "שטויות זה שום דבר ושום דבר" הן בגדר פרשנות שלה לגבי החיוך של שטרן (כך גם העידה הקצינה בחקירה הנגדית, עמ' 43 לפרוטוקול). אלא שבפרסום השלישי דבריה של הקצינה עוותו. בכותרת נכתב "עוד עדות להתעלמות על תלונה מצד שטרן: "שטויות, זה שום דבר" כאילו הדברים נאמרו מפיו של שטרן. ובהמשך הכתבה נאמר בהתייחס לעדות הקצינה "הוא בתגובה ביטל את תלונתה ואמר, לדבריה, 'שטויות, זה שום דבר. בסדר, אני אבדוק'". פרסום זה חזר על עצמו גם בחשבונות הפייסבוק והטוויטר של חדשות 10 (ת/14).

149. הנתבעים טענו בסיכומיהם כי "אין נפקא מינא אם הציטוט המוזכר בפרסום השלישי היה יכול להיות מדויק יותר". לשיטתם, אין הבדל אם המילים נאמרו מפיו של שטרן כפי שכתב בפרסום או אם הדברים השתמעו מהחיוך של שטרן לפי פרשנות הקצינה (סעיף 150 לסיכומים). זוהי טענה חסרת יסוד. קיים פער מהותי מאוד בתפיסת האדם הסביר את חומרת ההתנהלות המיוחסת לתובע כאשר ברור שדברי הקצינה "שטויות זה שום דבר" הם בגדר פרשנות סובייקטיבית שלה לחיוך שלו, לבין תפיסת האדם הסביר את חומרת ההתנהלות של התובע – מפקד בכיר בצבא בעת הרלוונטית – לפי הפרסום השלישי כמי שאומר לקצינה תחת פיקודו שמתלוננת על הטרדה מינית של קצין בכיר בבסיס "שטויות זה שום דבר" מפיו שלו. יתירה מכך: הפרסום שלפיו המילים "שטויות זה שום דבר" נאמרו על-ידי שטרן לקצינה כאשר שטחה לפניו את תלונתה מחזק בעיני הקורא הסביר את אמינות הטענה ששטרן טיח את התלונה במכוון.

150. לנתבעים לא עומדת אפוא הגנה בנוגע לפרסום השלישי.

ה. דיון והכרעה בפסיקת פיצוי והתייחסות לטענות נוספות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

151. התובע עתר לפסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע. התביעה נסובה על שני פרסומים עיקריים: הפרסום הראשון (פגישת האיזומים) והפרסום השני (השתקת תלונת הקצינה). יתר הפרסומים הם נלווים במובן זה שהם מתייחסים לאותם שני פרסומים. קודם לדיון בגובה הפיצוי יש להידרש לשאלה אלו מבין הפרסומים בני הפיצוי הם בגדר "לשון הרע אחת". זאת משום שבהתאם להוראות החוק ניתן לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק בגין "לשון הרע אחת" והצדדים נחלקו ביניהם בשאלה מהם הפרסומים המהווים "לשון הרע אחת". בעוד שלטענת הנתבעים מדובר בשני פרסומים, התובע טוען שמדובר בשבעה.

ה.1. מבחני העזר לבחינת סיווג פרסומים כ"לשון הרע אחת" לצורך פסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק

152. פסק הדין המנחה לעניין האופן שבו יש לבחון את השאלה אם קבוצת פרסומים היא בגדר "לשון הרע אחת" לצורך פסיקת פיצוי ניתן ברע"א 2855/20 פלונית נ' פלוני (6.10.2022). נקבע בדעת הרוב (כב' השופט סולברג שאליו הצטרפה כב' השופטת י' וילנר) כי לצורך מלאכת האיזון בנוגע לשאלה אם מדובר בלשון הרע אחת לשם קביעת פיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע יש להיעזר בשלושה מבחני עזר:

המבחן הראשון בוחן את תוכן הפרסומים ומידת הדמיון ביניהם ("מבחן התוכן"). אם התוכן דומה תיבחן השאלה אם בפרסום הנוסף קיימת תוספת משמעותית שמחריפה את הפגיעה בניזוק שאז תהא הנטייה לראות בפרסום החדש פרסום נוסף. בהיעדר תוספת מהותית הנטייה תהיה לראות בפרסומים – פרסום אחד (פסקה 80 לחוות דעתו של כב' השופט נ' סולברג). כב' השופטת ד' ברק ארז סבורה שבמסגרת המבחן הראשון יש לבחון אם התוכן נסב על אותו אירוע או דברי גנאי; ואם קיים הבדל מהותי שגורם לפגיעה שונה בשמו של מושא הפרסום. אמת מידה שהוצע להסתייע בה היא אם מדובר בפרסומים המתייחסים זה לזה באופן שמאפשר להתבונן עליהם כעל "אירוע מתגלגל" ככל שהן קשורים בתוכנם ואף מאזכרים האחד את קודמו (פסקה 24 לחוות דעתה).

המבחן השני בוחן את חלוף הזמן בין הפרסומים ("מבחן הזמן"). ככל שחולף זמן רב יותר הנטייה תהיה לראות כל אחד מהפרסומים כפרסום נפרד. זאת הן משום שפרסום נוסף לאחר חלוף הזמן עשוי לגבש את הנזק מחדש והן משום שהוא עשוי לחשוף את הפרסומים לנמענים נוספים (פסקה 81 לחוות דעתו של כב' השופט נ' סולברג). לעניין מבחן זה סבורה כב' השופטת ד' ברק ארז שיש לבחון אם חלף זמן מועט בלבד בין הפרסומים שכן קרבה בזמן מחזקת לכאורה את המסקנה שמדובר במרכיבים של השתלשלות אחת. פרסום לאחר זמן רב עשוי להקים זכות נפרדת לפיצוי בהיותו "מעורר שדים מרובים" (פסקה 25 לחוות דעתה).

המבחן השלישי בוחן את זהות הנמענים ("מבחן במות הפרסום"). במסגרתו תיבחן במת הפרסומים ומיהם הגורמים שנחשפו להם. אם קיימת שונות בזהות הנמענים בין הפרסומים הנטייה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

תהיה לראות כל אחד מהפרסומים כפרסום נפרד (פסקה 82 לחוות הדעת של השופט נ' סולברג). כב' השופטת י' וילנר שהייתה שותפה לדעת הרוב באימוצו של מבחן זה (שעליו חלקה כב' השופטת ד' ברק ארז) ציינה שמבחן במות הפרסום מאפשר לקבוע כי לא מדובר באותה לשון הרע כאשר המסר הפוגעני מפורסם בכמה במות ו"ברור כי כמות הבמות ומאפייניהן השפיעו על הנזק שנגרם למושא הפרסום". אי התחשבות במבחן זה עשויה להוביל לדעתה להרתעת חסר באופן שמי שפרסם בבמה אחת יחויב באותו פיצוי בו יחויב מי שפרסם את אותו פרסום במספר במות, כאשר על פני הדברים הנזק בגין הפרסום בכמה במות גדול הרבה יותר. השופטת י' וילנר הבהירה גם שמדובר במבחן עזר על כל המשתמע מכך וכי "אין משמעותו כי כל פרסום בבמה נפרדת יעלה בהכרח כדי לשון הרע נפרדת" (פסקה 19).

2. הפרסומים הרביעי והשישי (יחדיו) והפרסום החמישי הם לשון הרע נפרדת מהפרסום

הראשון

153. לנוחות הקורא, אביא בשנית את החלקים בפרסומים הרביעי, החמישי והשישי כפי שצוטטו בתביעה.

154. הפרסום הרביעי הוא פרסום מיום 11.10.2021 (טרם שידור הפרסום השני). לרר פרסם בטוויטר "ציוץ" בו כתב:

הודעה לכל מלחכי הפנכה של אלעזר שטרן, צבא המתדרכים, יושב הראש המגבה, חברות הכנסת השותקות ובעיקר אלו שטענו שהעדות שהבאנו אתמול היא עדות יחידה ומומצאת בשירות קמפיין כזה או אחר. צפו בפתיחת המהדורה המרכזית בערוץ 13.

155. הפרסום החמישי הוא מתוך שידור של תכנית הצינור באותו ערב (11.10.2021) בו הובאה בשנית עדות החיילת בדבר פגישת האיומים ושודר גם קטע נוסף בו החיילת מתארת את ההטרדה שחוותה; תוארה תלונת הקצינה על-ידי איידן שנכחה באולפן; הובאו התייחסויות של גורמים שונים לתלונות והתקיים דיון בנושא. באותה תוכנית התבטא לרר בשידור באופן הבא שצוטט בתביעה (ולאחר הדברים גרס את תגובת "יש עתיד" בשידור):

עכשיו ברשותכם עוד מילה אישית ממני [גיא לרר –ל.ג.]. ... אחרי כל זה מגיעה הפסיקה הנחרצת בדף הזה של יש עתיד שמה שהחיילת אצלנו אמרה, לא יכול להיות נכון. אז סליחה, אני רוצה להגיד לכם, אני מכיר את המתלוננת באופן אישי ואני מאמין לה. אני יודע באיזה מצב נפשי היא נמצאת ואני שואל את עצמי באיזה זכות אתם יכולים לסתום את הגולל על עדות של מישהי שנפגעה מינית. אתם, בתגובה רשמית של מפלגת יש עתיד, מה היא אמורה להרגיש? היא הוטרדה מינית, היא שהגיעה למפקד הבסיס שהיה כמו אלוהים בשבילה ושמעה ממנו רק טיוחים ואיומים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

156. הפרסום השישי אף הוא "ציוץ" של לרר ברשת החברתית טוויטר מהמשך מאותו יום (11.10.2021):

אחרי שמיה איידן המעולה הביאה במהדורה המרכזית עכשיו עדות שניה נגד אלעזר שטרן, על איך טייח עוד מקרה של הטרדה מינית, ממש באותן שנים שבהן קרה המקרה שלנו – אני חושב שאני מתחיל להבין איך שטרן התקדם בצבא.

157. יישום מבחני העזר שנקבעו בפסיקה מוביל למסקנה שיש לראות הן בפרסומים הרביעי והשישי (יחדיו) לשון הרע אחת והן בפרסום החמישי (בנפרד) לשון הרע אחת, וזאת במובחן מהפרסום הראשון שהוא לשון הרע אחרת.

158. בשונה מהפרסום הראשון שניכר היה כי הייתה בו מידה של זהירות בהתייחסות לעדות של החיילת שהוצגה כטענה ולא כעובדה, בפרסומים הרביעי, החמישי והשישי יש נקיטת פוזיציה ברורה בדבר אמיתותה ונכונותה של עדות החיילת (הן מנימוק שלרר מכיר אותה באופן אישי, הן לנוכח הפרסום השני). זאת, תוך שבפרסום הרביעי לרר לועג למי שיצאו להגנת שטרן ממניעים לא ענייניים לשיטתו, כעולה מתוכן הפרסום, ובסיפה של הפרסום החמישי מתייחס לרר – במפורש – לעדות החיילת כעניין שבעובדה ובלשון חד משמעית. בפרסום השישי לרר אף מייחס לשטרן, מבין השורות, בעיני האדם הסביר, טיוח שיטתי של תלונות. במובן זה מדובר בפרסומים שמחמירים את הפגיעה בתובע ויש הצדקה לערוך הבחנה בין פרסומים אלה ובין הפרסום הראשון.

159. במימד הזמן כל הפרסומים הללו נעשו בסמיכות וניתן לראות בהם "אירוע מתגלגל" של הפרסום הראשון.

160. מבחן במוות הפרסום מצדיק, בנסיבות העניין, להבחין בין שניים מהפרסומים (הרביעי והשישי) שנעשו בחשבון הטוויטר של לרר ובין הפרסום החמישי שנעשה בתוכנית הטלוויזיה "הצינור" בהגשת לרר. הפרסומים מושא התביעה הם פרסומים של גופי תקשורת מוסדיים – חברות טלוויזיה מסחריות שכיום מפרסמות תכנים גם במדיות נוספות ובכלל זה באתרי אינטרנט וברשתות חברתיות. תפוצת הפרסומים במדיות התקשורת השונות שעליהן חולשים גופי תקשורת מוסדיים היא, מטבע הדברים, גדולה, ובהתאם – פוטנציאל הנזק מהפצת לשון הרע על-ידי גופים אלה הוא עצום. למותר לציין שפרסומים ברשת האינטרנט (בשונה מפרסום מסורתי בטלוויזיה) אינם חולפים ונותרים ברשת וגם בהיבט זה פוטנציאל הנזק גדל. בהתאם, אני סבור שיש להחמיר ביישום מבחן במוות הפרסום עם גופי תקשורת מוסדיים, במובן זה שנקודת המוצא היא שיש לראות בפרסום במדיה שונה פרסום נפרד לצורך קביעת פיצוי ללא הוכחת נזק אלא אם הנתבע מרים את

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הנטל להראות שהפרסום במדיה הנוספת לא הגדיל את תפוצת הנמענים. בנסיבות העניין מדובר בשתי במות שונות (טלוויזיה וטוויטר) ובהיעדר ראיות מטעם הנתבעים שיש בהן כדי לבסס טענה שמדובר בנמענים זהים – יש לקבוע שמדובר בפרסומים נפרדים לצורך פסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק.

ה.3. הפרסום השביעי: מדובר בלשון הרע נפרדת מהפרסום הראשון

161. הפרסום השביעי הוא כתבה באתר האינטרנט של "רשת 13" מיום 11.10.2021 שמתארת את הפרסום הראשון כאשר בחלק המצוטט בתביעה נאמר:

בתוכנית "הצינור" נחשפה אמש (ראשון) עדותה של חיילת לשעבר שטוענת שכאשר שירתה תחת התובע כמפקד בה"ד 1 היא התלוננה בפניו על נגד ביחידה שהטריד אותה מינית, והוא בחר לברר את העניין בלשכתו כשאותו נגד נוכח שם, ואיים עליה שלא תתלונן...

162. טענתו של התובע בעניינו של פרסום זה היא שנאמר בו שהוא "בחר לברר" את העניין בלשכתו בנוכחות הנגד למרות שהחיילת לא אמרה זאת בעדותה. במבחן הזמן מדובר בפרסום שנעשה סמוך מאוד לאחר הפרסום הראשון ומקושר אליו. במבחן התוכן איני סבור שהדגש שנותן התובע לכך שבפרסום זה נאמר שהוא "בחר" לברר את העניין בלשכתו מחמיר את הפגיעה בו בהשוואה לפרסום הראשון, ודאי לא באופן מהותי. בעיני הצופה הסביר החומרה היא הן בעצם קיום פגישת האיומים בנוכחות הנגד המטריד ויותר מכך לנוכח האיומים הנטענים מפיו של שטרן. בהינתן ששטרן היה מפקד בכיר ההבנה הסבירה של הפרסום הראשון היא שאם התקיימה פגישת בירור בנוכחות המטריד והמתלוננת היה זה על דעתו של שטרן. בחירת המילים בפרסום השביעי שלפיה היה זה שטרן ש"בחר לברר את העניין בלשכתו כאשר הנגד נוכח שם" אינה משנה באופן מהותי מהרושם העולה מהצפייה בפרסום הראשון. במבחן במות הפרסום, עם זאת, מדובר בבמות שונות (טלוויזיה ואתר אינטרנט) של כלי תקשורת מוסדי. בהתאם, ובהיעדר ראיה מטעם הנתבעים שמדובר באותם נמענים, מבחן במות הפרסום מצדיק לראות בפרסום זה כלשון הרע אחרת ונפרדת מהפרסום הראשון.

ה.4. לא הוכחה "כוונה לפגוע" המאפשרת פסיקת כפל פיצוי

163. לטענת התובע יש לחייב את הנתבעים בכפל פיצוי בגין כל אחד מהפרסומים, בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק, מן הטעם שהפרסומים נעשו בכוונה לפגוע בו. איני סבור שהתובע עמד בנטל הלא פשוט להוכחת טענה זו.

164. מהפסיקה ניתן ללמוד שביסוד כפל הפיצוי כאשר מוכחת כוונה לפגוע עומדות תכלית עונשית ("להשיב למעוול כגמולו") ותכלית הרתעתית (עניין שרנסקי, פסקה 53-54). המונח "כוונה לפגוע" התפרש בפסיקה ככזה שדורש הוכחה של "יסוד נוסף, של התנהגות זדונית, של כוונה 'של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ממש לפגוע" תוך התייחסות לכך שניתן ללמוד לעניין זה מפרשנותו של אותו מונח בדין הפלילי, בהיותו דרוש כאחד מיסודות העבירה הפלילית של איסור לשון הרע כפי שהוגדרה בסעיף 6 לחוק (רע"א 5022/13 יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ, פסקה 8 (8.9.2013); ת"א (מחוזי מר') 22138-10-11 יעקובוביץ נ' זיאס (7.6.2015)). בית המשפט התייחס, בהקשר זה, לנסיבות שבהן המפרסם פועל "מתוך כוונות רעות ומזימות ארסיות" או "רשעות" (ע"א (מחוזי ת"א) 9712-12-13 "קר" שירותי רופאה בע"מ נ' א.מ.ל. אמריקן לייזר בע"מ (13.4.2015) והאסמכתאות שם; ע"א (מחוזי ת"א) 16523-05-13 פלבסקי נ' מקור הפורמיקה בע"מ (19.2.2015)).

165. התובע הקדיש חלק נרחב בסיכומיו במטרה לשכנע כי הפרסומים נעשו מתוך כוונה לפגוע. נטען שרצונם של הנתבעים בהאדרה העצמית ותהילה גרמו להם לפגוע בתובע תוך שלקו בכך שנשבו בקונספציה שגויה. עוד נטען שיש ללמוד על כוונה לפגוע מכך שהנתבעים התעלמו בפרסומיהם מראיות ש"הפריעו" לתזה שגיבשו מראש (אי פניה לקצין החימוש והתעלמות מתגובת הנגד) תוך ש"הרשיעו" את התובע במעשים הנתענים "מראש" לפי תחושות בטן; ומכך שיצרו רושם זדוני כאילו קיים זרם מתלוננות המופיעות נגד התובע יום אחר יום בפנים מסוות משל מדובר היה בעברייך מין. נטען גם שהכוונה לפגוע נלמדת מעמדתו של לרר בפרסומים הרביעי והחמישי בהם תקף את שטרן ותומכיו ומהבעת הזלזול של לרר בתובע ובעדיו בהפסקה שנעשתה בדיון ההוכחות, כמו גם לנוכח סילוף דברי הקצינה בפרסומים באינטרנט (הפרסום השלישי), סילוף דברי התובע ברדיו, השמטת פרטים קריטיים מתגובת התובע ועוד.

166. לא שוכנעתי שהוכחה, בנסיבות העניין, כוונה לפגוע של מי מהנתבעים. אכן, כעולה מהתצהירים ומהעדויות של שפיר ולרר הם עוסקים בתוכנית "הצינור" בנפגעות עבירות מין ונראה שיש להם אג'נדה לעסוק בפרסומים הקשורים לנושא זה (עמ' 103 לפרוטוקול). אכן, ניכר גם ששפיר ולרר בחרו להאמין למתלוננות ולדחות את עמדתו של התובע אף מבלי שבדקו את גרסאות יתר "הנוכחים בחדר" כפי שהיה מצופה מעיתונאים רציניים. אכן, ניכרים קשיים מהותיים בעבודה העיתונאית שנעשתה בכל הנוגע לפרסום הראשון, כמו מחדל מהותי בנוגע לפרסום השלישי בו נכתבו דברים חמורים כאילו נאמרו מפיו שטרן מבלי שיש לכך עיגון כלשהו בחומר הגולמי. עם זאת, מדובר בעיתונאים שעושים את עבודתם. הפרסומים נעשו סמוך לאחר הראיון ברדיו וראיונות שקיים שטרן בטלוויזיה בעקבותיו בעקבות תלונות ספונטניות של מתלוננות. לא הוכח מניע אישי כלשהו בפרסומים או שמדובר בפרסום לצרכי תהילה והאדרה עצמית, כטענת התובע. ההסבר הפשוט של לרר בחקירה הנגדית היה שהעבודה נעשית על רקע אילוצים של תכנית יומית "בהינתן הנסיבות וסד הזמנים ומה שעמד על הפרק" (עמ' 106-107). הסברים אלה אינם מספקים כדי לבסס הגנה מפני התביעה אך השורה התחתונה היא שלא נעשתה עבודה אחראית וזהירה בשל אמונתם של לרר ושפיר בעדות החיילת ולנוכח אילוצי הזמן והמוטיבציה לפרסם את הדברים מייד. לא הוכחה אפוא כוונה לפגוע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ה.5. השיקולים בפסיקת פיצוי: כללי

167. בפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק בתביעות לשון הרע מוקנה לבית המשפט שיקול דעת בקביעת גובה הפיצוי. פיצוי זה מוגבל כאמור לתקרה שנקבעה בחוק בגין "אותה לשון הרע" (לפי סעיף 7א(ד) לחוק). בין העובדות הרלוונטיות לקביעת גובה הפיצוי ניתן למנות, מבלי למצות, את נסיבות הפרסום; חומרת הפרסום; נמעני הפרסום והיקף תפוצתו; והשלכותיו של הפרסום בעניינו של התובע תוך התבוננות על התנהגות הניזוק ומעמדו של התובע קודם לפרסום (ראו ע"א 1726/21 בכרי נ' מגנאגי, פסקה 75 לחוות דעתו של השופט א' שטיין (23.11.2022); עניין בן גביר, פסקה 32 לחוות דעתה של השופטת א' פרוקצ'יה; ת"א (שלום ת"א) 61925-10-15 אפלברג נ' שירי (7.1.2018)).

168. בהקשר אחרון זה, יש מקום להתחשב גם בנתונים בדבר שמו הטוב (או הרע) של הנפגע, אופיו, עברו ומעשיו, וזאת אף אם הם אינם נוגעים במישרין ללשון הרע שהיא נושא המשפט וגם אם הם לא בהכרח ידועים לציבור (שנהר, בעמ' 366-377; עניין שרנסקי, פסקה 55; ע"א 6709/79 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מזרחי, פ"ד מא(2) 169, 207 (1987)).

169. במניין השיקולים ניתן גם משקל להתנהלות הצדדים עובר לפרסום, ובכלל אם הייתה זו התגררות שהובילה לפרסום (ראה עניין שרנסקי, פסקה 51; שנהר, בעמ' 395). מעבר לכך, בהתאם לסעיף 7 לחוק איסור לשון הרע, חלה על תביעות מכוח חוק זה ההוראה הקבועה בסעיף 65 לפקודת הנזיקין (שנהר, בעמ' 338-339) המאפשרת לבית המשפט לשלול פיצוי או להפחיתו בהתחשב בהתנהגות הניזוק על פי אמות מידה של שיקולי צדק ואשם מוסרי כאשר התנהגותו הובילה לאשם של הנתבע (ע"א 8684/11 אלקיים נ' עזבון המנוח ניב יבור, פסקאות 45-49 (25.6.2014)).

170. גם להתנהלות הצדדים לאחר הפרסום ובמהלך המשפט יש משקל בפסיקת הפיצוי, כאשר בהקשר זה נבחנת, למשל, השאלה אם הנתבע עושה במשפט שימוש כדי להגדיל את הפגיעה כתוצאה מהפרסום או להקטינה (עניין שרנסקי, פסקה 55; שנהר, בעמ' 401).

171. שיקול נוסף הוא מניעי המפרסם וכוונותיו, כאשר פרסום מתוך מניעים טהורים, כמו גם שכנוע של המפרסם באמיתות הפרסום, מהווים שיקולים לקולא (עניין שרנסקי, פסקה 55; שנהר, בעמ' 392-393). לעומת זאת, פרסום המונע ממניע זדוני או פרסום שהמפרסם אינו מאמין באמיתותו מהווה שיקול לחומרא (שם).

172. עוד נפסק כי "הערכת הפיצוי על פי דיני לשון הרע אינה מתמקדת בנזק שנגרם לנפגע בלבד, אלא היא רואה לנגד עיניה גם שיקולים ציבוריים כלליים שיש להגשים במסגרת הסעדים המוענקים, ובהם הגנה על האיזונים הראויים ברמתו של השיח הציבורי, הרתעה וגמול על ביצוע עוולות לשון הרע, והתחשבות בשיקולים מחמירים ומקילים הקשורים הן בפוגע והן בנפגע" (עניין שרנסקי, פסקה 59).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ה. פסיקת פיצוי בגין הפרסומים הראשון (פגישת האימים) והשביעי (הפרסום באינטרנט)

173. פרסום פגישת האימים נעשה, כאמור, בתוכנית הטלוויזיה הצינור. לפי נתוני הצפיה שהוצגו שיעור הצופים בתוכנית באותה לילה היה כ-6.4% (כ-138 אלף משקי בית; ת/6). הפרסום, כעולה מחומר הראיות, זכה לתהודה נוספת ומשמעותית בכלי תקשורת משמעותיים אחרים, ובכלל זה בראיון של שפיר ברדיו ביום שלמחרת 11.10.2021 (ת/20 בעמ' 91 ואילך; ומקבץ פרסומים שסומנו ת/21). מדובר בתפוצה רחבה מאוד.

174. אשר לחומרת הפרסום ועוצמת הפוגעניות שלו, גם כאשר מביאים בחשבון את נסיבות הפרסום לאחר הראיון ברדיו בבוקר הפרסום והביקורת הציבורית ששטרן ספג בעקבות אותו ראיון כעולה מהחומרים שצירפו הנתבעים ומהעדויות, מדובר בפרסום שמטיבו עוצמת הפגיעה הגלומה בו גבוהה מאוד: איום של איש צבא בכיר המופנה כלפיי חיילת שמתלוננת על הטרדה מינית בנוכחות מפקדה הישיר והמטריד שלא תוציא את הדברים מהחדר שאחרת "הימים שלך בצבא יהיו שחורים ומרים. יהיה לך הכי רע בעולם, בצבא את כבר לא תישארי". מדובר בהכתמת שמו של שטרן בכתם שחור עמוק ורחב ממדים, והדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח מעמדו כמי שמילא תפקידים בכירים ביותר בצבא ובעודו מכהן כחבר כנסת ושר בממשלה, כמו גם מועמדותו של שטרן באותם ימים לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית (השוו, עניין שרנסקי, פסקה 74). ניתן היה להתרשם מהפגיעה הקשה בשטרן גם מעדותה של רעייתו שהעידה על האופן בו הפרסומים השפיעו עליה ועל המשפחה; השפעה שפוגעת, מטבע הדברים, גם בשטרן עצמו באופן עקיף.

אציין כי בהיעדרה של טענה לפסיקת פיצוי ממוני איני סבור שיש, בנסיבות העניין, משקל משמעותי לשאלה אם הסרת המועמדות של שטרן לתפקיד הייתה כתוצאה מהראיון ברדיו; כתוצאה מפרסומי הנתבעים או כתוצאה משילוב של השניים (שאלה בה נחלקו הצדדים אשר אין לה מענה ברור בחומר הראיות, כעולה מעדות ראש הסגל של ראש הממשלה דאז, מר גן צבי, בעמ' 54 לפרוטוקול, ועדות התובע עצמו בעמ' 167). הוא הדין לעניין השאלה אם התנאים בתפקיד זה היו עדיפים על התנאים בתפקיד של שר בממשלה (עדיפות שאותה שטרן לא הוכיח) ואם בוטלו הרצאות של שטרן בזיקה לפרסום (טענה שגם היא לא הוכחה בהיעדר פרטים ומסמכים לגיבוי הטענה שהועלתה בתצהיר שטרן בכלליות, עמ' 168 לפרוטוקול). די בכך שניתן להניח שקיימת לפרסום השפעה אפשרית בקשר לתפקיד ששטרן היה מעוניין בו כדי לתת משקל משמעותי לנתון זה בהיבט של עוצמת הפגיעה בשטרן לצורך פסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק.

175. עוד יש לתת משקל בפסיקת הפיצוי להתנהלות הנתבעים. הנתבעים לא פרסמו בתוכנית היומית עדכון לאחר שביררו את עמדת הנגד לאחר מספר ימים (בין אם היה זה לרר עצמו או אחר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הקשור בתוכנית) ועמדו על הגנת אמת הפרסום בהליך המשפטי תוך שבמקביל להגנה זו טענו להגנת עיתונאות אחראית.

176. בהתחשב במכלול הנתונים, למרות שניתן לקבל את טענת הנתבעים שהם האמינו באמיתות הפרסום, אני סבור שמדובר במקרה המצדיק פסיקה של הפיצוי המקסימאלי ללא הוכחת נזק (ללא כפל פיצוי) בגין הפרסום הראשון – על סך של 72,626 ש"ח, כנטען בתביעה.

177. אשר לפרסום השביעי שכאמור יש לסווגו כלשון הרע אחרת, הרי שהוא בעיקרו חזרה על הפרסום הראשון באתר האינטרנט של נתבעת 1. השיקולים בפסיקת פיצוי בגינו דומים לשיקולים בקשר לפרסום הראשון בכל הנוגע לחומרת הפרסום. עם זאת, מדובר בפרסום שנלווה לפרסום הראשון אשר אינו שונה ממנו מהותית כפי שהוסבר לעיל. ההצדקה לפסיקת פיצוי נוסף בגינו נובעת מהגדלת תפוצת הנמענים למדיה האינטרנטית. לפיכך אני מעמיד את הפיצוי בגינו על סך של 36,000 ש"ח.

ה. פסיקת פיצוי בגין הפרסומים הרביעי, החמישי והשישי

178. אשר לפרסומים הרביעי, החמישי והשישי, אציין תחילה כי איני סבור שניתן לקבל, בנסיבות העניין, את טענת הנתבעים בסיכומיהם שמדובר בהבעת דעה שאינה עולה כדי לשון הרע או שקמה הגנה בעניינם.

179. גם אם ניתן לסווג את הפרסומים הרביעי והשישי כהבעת דעה של לרר (בשונה מהפרסום החמישי שמציג את הפרסום הראשון כאמת צרופה), יש בהם בהחלט כדי לחצות את הרף הנסבל של ביטוי לא פוגעני ואף כדי לגרום לאדם שנחשף אליהם לשנות את דעתו על התובע (רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר, פסקה 33 (30.5.2023)). מכאן שמדובר בלשון הרע.

180. איני סבור גם שעומדת לנתבעים הגנת סעיף 15(4) לחוק המתייחסת להבעת דעה בתום לב על התנהגות של נפגע המשרת בתפקיד ציבורי או על אופיו, עברו, מעשיו ודעותיו במידה שהם מתגלים באותה התנהגות. ספק בעיני אם הפרסומים באים בגדר הנסיבות המתוארות בהוראה זו במובן זה שהבעת הדעה אינה על התנהגות נטענת של שטרן, כלשון ההוראה, אלא לעניין השאלה אם גרסת החיילת נכונה (לדיון בהגנה זו ראו גנאים, קרמינצ'ר ושנור, בעמ' 386-388). מכל מקום, בהינתן שלרר שאחראי לפרסומים אלה אחראי גם לפרסום הראשון, איני סבור שניתן לומר שמדובר בפרסומים שנעשו בתום לב לנוכח הפגמים שנפלו בעבודה העיתונאית לגבי הפרסום הראשון, כאמור לעיל. הכשלים שתוארו בעבודה העיתונאית בעניינו של הפרסום הראשון אף מובילים למסקנה שהפרסומים הרביעי, החמישי והשישי חורגים מהסביר כך שלא ניתן לקבל את טענת לרר שעומדת לו חזקת תום הלב לפי סעיף 16(א) לחוק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

181. לעניין פסיקת פיצוי: מדובר בפרסומים בתפוצה רחבה מאוד. הפרסומים הרביעי והשישי נעשו בחשבון הטוויטר של לרר. כעולה מהפרסומים עצמם (ת/18 ו-ת/16) כל אחד מהם סומן במספר אלפי "חיבובים" ("like"), זכה למאות "ציוצים מחדש" ולעשרות ציטוטים. הפרסום החמישי היה בתוכנית הצינור בלילה ששיעור הצפייה בה היה כ-4.2% (כ-90 אלפי משקי בית; ת/12). אשר לחומרם ופוגעניותם של הפרסומים, הדעת נותנת שתוכנם של פרסומים אלה העצים את הפגיעה בשטרן כתוצאה מהפרסום הראשון לנוכח הפוזיציה שנקטה בהם כאמור לעיל אך באופן מוגבל יחסית לנוכח סמיכות הזמנים לפרסום הראשון והעיקרי ערב קודם לכן. במכלול הנתונים, אני מעמיד את הפיצוי בגין לשון הרע בפרסומים אלה על סך של 50,000 ש"ח בגין כל לשון הרע (כולומר, 50,000 ש"ח בגין הפרסומים הרביעי והשישי (יחדיו) ו-50,000 ש"ח נוספים בגין הפרסום החמישי). בסך הכל הנתבעים מחויבים לפצות את התובע בגין פרסומים אלה בסך של 100,000 ש"ח (נוספים).

ה.8. פסיקת פיצוי בגין הפרסום השלישי

182. הפרסום השלישי, כאמור, מייחס לשטרן התבטאות שלפיה הוא אמר לקצינה על תלונתה "שטויות, זה שום דבר". פרסום זה מצא ביטוי בכתבה באינטרנט של נתבעת 2 (ת/13), ובפוסט בחשבון הפייסבוק שלה וב"ציוץ" בטוויטר (ת/14). מדובר בתפוצה משמעותית (לא נטען כי מדובר בפרסומים נפרדים לצורך פסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק ולכן איני נדרש לעניין זה).

183. חומרת הביטוי הפוגעני היא ברמה גבוהה. מדובר בביטוי שיש בו כדי להקצין במידה משמעותית את פוגעניות הפרסום השני בעניינו של שטרן. ישנו שוני רב בין פרסום על טיוח תלונה שמייחס לנילון היעדר טיפול בה ואף זלזול לפי פרשנות של המתלוננת לבין פרסום על טיוח תלונה ששם בפיו של הנילון אמירה מפורשת של הבעת זלזול מופגן בתלונה, כפי שנעשה בפרסום השלישי.

184. אמנם מדובר בפרסום פוגעני פחות מהפרסום הראשון בעניין פגישת האיומים, אך התנהגותה של הנתבעת בנוגע לפרסום זה היא לא פחות ממקוממת. בהינתן שאין מחלוקת שהפרסום מעוות את דברי הקצינה היה מצופה מגוף תקשורת אחראי והגון לתקן את הטעון תיקון; לפרסום התנצלות על שיבוש הדברים ולטעון בהליך המשפטי בעניין זה לגובה הפיצוי בלבד. כך בפרט לנוכח דרישתו של התובע להסרת הפרסומים ולפרסום התנצלות הן במכתב ששלח טרם הגשת התביעה (ת/33), הן בכתב התביעה. אלא שהנתבעת לא בחרה לילך בדרך הגונה כפי שהיה מצופה ממי שמבקשת לחסות תחת הגנה של עיתונאות אחראית. אף בסיכומיה היא עומדת על הטענה חסרת היסוד שגם אם הפרסום לא היה מדויק אין הבדל בינו לבין הפרסום השני. הנתבעת גררה אפוא את התובע לנהל הליך משפטי בעניין זה החורג משאלת הסעד הכספי מבלי שהייתה לכך כל הצדקה. מדובר בהתנהלות המצדיקה מתן משקל לא מבוטל לשיקולי הרתעה בפסיקת הפיצוי במטרה לתמרץ גופי תקשורת, ונתבעים בכלל, לנהוג בהגינות כלפי הנפגע כאשר נפלה טעות בפרסום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

185. תפוצתו הרחבה של הפרסום, חומרתו ופוגעניותו, כמו גם התנהלותה המקוממת של הנתבעת בעניינו כאמור, מצדיקים פסיקה של הפיצוי המקסימאלי ללא הוכחת נזק (ללא כפל פיצוי) גם בגין פרסום זה – על סך של 72,626 ש"ח, כנטען בתביעה.

ה. קבלת העתירה להסרת הפרסומים ודחיית העתירה לפרסום התנצלות

186. התובע עתר בתביעה לפרסום התנצלות ולהסרת הפרסומים הפוגעניים. אשר לפרסום התנצלות – הדין אינו מאפשר לחייב נתבע לפרסם התנצלות ולכן לא ניתן להיעתר לסעד זה (ראו **ערעור דיין**, בעמ' 69; ת"א (מחוזי מר') 20070-09-15 **וינשטיין נ' ג'רבי**, פסקה 88 (21.6.2018); ע"א (מחוזי חי') 58682-12-20 **האוניברסיטה הפתוחה – הלשכה המשפטית ואח' נ' יצחק**, פסקה 14 (20.4.2021); **שנהר**, בעמ' 360-361). זאת למרות שכאמור מן הראוי היה שתפורסם התנצלות בנוגע לפרסום השלישי.

187. אשר להסרת הפרסומים, לפי ההלכה הפסוקה כאשר מתקבלת תביעת לשון הרע הכלל הוא שיש להעניק לנפגע סעד של הסרה (ע"א 214/89 **אבינרי נ' שפירא**, פ"ד מג(3) 840 (1989); **גנאים, קרמינצר ושנור**, בעמ' 420). בהתאם, ובהיעדר טיעון של הנתבעים בעניין זה בסיכומיהם, אני מורה לנתבעים להסיר מאתרי האינטרנט והרשתות החברתיות את הפרסומים שהתביעה בגינם התקבלה: הראשון, השלישי, הרביעי, החמישי, השישי והשביעי. ההסרה תיעשה בתוך 30 ימים.

תוצאת פסק הדין

188. התביעה מתקבלת, כאמור לעיל, לעניין הפרסומים הראשון, השלישי, הרביעי, החמישי, השישי והשביעי ונדחית בעניין הפרסום השני.

189. נתבעים 1, 3 ו-4 מחויבים לפצות את התובע בסך של 72,626 ש"ח בגין הפרסום הראשון; נתבעים 1 ו-3 מחויבים לפצות את התובע בסך של 100,000 ש"ח נוספים בגין הפרסומים הרביעי, החמישי והשישי; ונתבעת 1 מחויבת לפצות את התובע בסך של 36,000 ש"ח נוספים בגין הפרסום השביעי. כמו כן, הנתבעים יסירו את הפרסומים שבגינם התביעה התקבלה מאתר האינטרנט ומהרשתות החברתיות, לפי העניין, בתוך 30 ימים.

190. נתבעת 2 מחויבת לפצות את התובע בגין הפרסום השלישי בסך של 72,626 ש"ח וכן להסירו (מאתר האינטרנט, מהטוויטר ומהפייסבוק) בתוך 30 ימים.

191. לסכומי הפיצוי כאמור יתווספו הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מיום הגשת התביעה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 64160-03-22 שטרן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

192. בנוסף ישפו הנתבעים את התובע באגרת בית המשפט באופן יחסי לסכום בו חויבו בפסק הדין וכן יישאו בשכר טרחת עו"ד בשיעור של 20% מהסכומים שנפסקו בתוספת מע"מ. בפסיקת שכר הטרחה נתתי משקל למספר הדיונים שהתקיימו, להיקפו של חומר הראיות, להיקף הטענות שנדרש בירורן, למורכבות הסכסוך ולאופן ניהול התיק על-ידי הנתבעים, ובכלל זה לעמידתם על בירורה של הגנת אמת הפרסום שנדחתה ביחס לכלל הפרסומים. נתתי משקל גם לסכום התביעה הגבוה שהגיש התובע ולסכום שנפסק מחד גיסא, ומאידך גיסא לכך שמדובר בתביעה שאינה כספית בלבד אלא גם לסעדים מהותיים של הסרת הפרסומים לשם הגנה על שמו הטוב של התובע שאין ספק כי נפגע קשות כתוצאה מהפרסומים.

זכות ערעור כדין.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתנה היום, בכ"ג אב תשפ"ד, ב27 אוגוסט 2024, בהעדר הצדדים.

ליאור גלברד, שופט